

24- 25-26-27-28

Handelingen 29 · 30 · 31- 32 - 33 · 34

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990-1991

Vergaderingen van januari 1991

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

BEGROETING BUITENLANDSE DELEGATIE

FONDS VOOR PREVENTIE EN SANERING INZAKE LEEFMILIEU EN NATUUR

INTERPELLATIES

NIET-UITZENDEN VAN EEN BRT-AFLEVERING BETREFFENDE DE REPRESSIE

OPVOEDING TOT RELATIEBEKWAAMHEID

OVEREENKOMST TUSSEN HET VLAAMSE GEWEST EN DE NV AQUAFIN

STATUUT BRT

UITVOERING VAN HET MAASDIJKENPLAN

VERONTREINIGING DOOR MESTSTOFFEN

VERZOEKSCHRIFTEN

VLAAMSE DIENST VOOR DE BUITENLANDSE HANDEL

VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE BEVORDERING VAN HET WETENSCHAPPELIJK-
TECHNOLOGISCH ONDERZOEK IN DE INDUSTRIE

VORMING EN BEGELEIDING VAN ZELFSTANDIGEN EN KMO's

Inhoud

Nr. 24   **Maandag 7 januari 1991**

Berichten van verhindering, blz. 829

Samenstelling van een Commissie

Wijziging onder de plaatsvervangende leden, blz. 829

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de NV Aquafin, blz. 829

Sprekers : de heren A. Denys, L. Hancké, J. Timmermans, J. Geysels, Minister T. Kelchtermans, de heren Jozef Bosmans, G. Verhaegen

Motie van aanbeveling, blz. 845

Interpellatie van de heer J. Dufaux tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de oprichting van een Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, blz. 845

Sprekers : de heren J. Dufaux, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het niet-uitzenden van een BRT-aflevering betreffende de repressie

Interpellatie van de heer G. Annemans tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het niet-uitzenden van een BRT-aflevering betreffende de repressie, blz. 847

Sprekers : de heren W. Peeters, W. Luyten, G. Annemans, Minister P. Dewael, de heren L. Hancké, G. Verhaegen

Motie van aanbeveling, blz. 855

Interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de weerslag van de hervorming van het deeltijds kunstonderwijs op het aantal inschrijvingen in de Nederlandstalige muziekacademies in Brussel, blz. 855

Verdaagd

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het Erasmusproject, blz. 855

Sprekers : de heer E. Van Vaerenbergh, Minister D. Coens

Interpellatie van mevrouw F. Brepoels tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de uitbreiding van de Franstalige school in Sint-Martens-Voeren

Interpellatie van de heer G. Annemans tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de politiek van de Vlaamse Executieve in Voeren, blz. 858

Sprekers : mevrouw F. Brepoels, de heren G. Annemans, W. Luyten, Minister D. Coens, Minister G. Geens

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de omzetting van de eindejaarspremie van leraren en ambtenaren in maaltijdcheques

Verdaging, blz. 863

Interpellatie van de heer G. Verhofstadt tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het niet-instellen van een annulatieberoep bij het Arbitragehof inzake de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen

Verdaging, blz. 863

Regeling van de werkzaamheden, blz. 863

Verzoekschriften, blz. 863

Nr. 25   **Dinsdag 8 januari 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 865

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 865

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 865

Intrekkingen, blz. 865

Verslagen

indiening, blz. 866

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 866

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 866

Ontwerp van decreet tot oprichting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur als Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer

— 408 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking, blz. 866

Sprekers : de heer F. Aerts, verslaggever, de heren J. Caudron, E. Vandebosch, J. Timmermans, J. Geysels, Minister T. Kelchtermans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 874

Sprekers : de heer J. Geysels, Minister T. Kelchtermans

Ontwerp van decreet inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen

— 423 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking, blz. 877

Sprekers : de heren E. Vandebosch, M. Capoen, A. Van Nevel, verslaggever, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans

mans, de heren E. De Groot, J. Timmermans, J. Van Looy

Regeling van de werkzaamheden, blz. 888

Nr. 26   **Dinsdag 8 januari 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 889

Samenstelling van een Commissie, blz. 889

Wijziging onder de plaatsvervangende leden

Ontwerp van decreet inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen

— 423 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 889

Sprekers : de heren J. Van Looy, J. Timmermans, Minister T. Kelchtermans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 897

Sprekers : de heren J. Cuyvers, J. De Seranno, Minister T. Kelchtermans

Ontwerp van decreet betreffende de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek

— 425 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 914

Sprekers : de heer F. Aerts, verslaggever, de heer J. Laverge, Minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 917

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel

— 426 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 922

Sprekers : mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, verslaggever, de heer J. Laverge, Minister N. De Batselier, de heren W. Luyten, A. Denys, G. Janzegers, P. Deprez, G. Annemans, W. Verreycken

Artikelsgewijze bespreking, blz. 935

Regeling van de werkzaamheden, blz. 939

Nr. 27   **Woensdag 9 januari 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 941

Ontwerp van decreet betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de

Jaarverslag

Indiening, blz. 1120

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 1120

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening, blz. 1120

Resolutie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Indiening en verwijzing, blz. 1120

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1120

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 1120

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap

— 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Artikelsgewijze bespreking (Voortzetting), blz. 1120

Sprekers : de heren A. De Beul, A. Denys, E. Van Rompuy, L. Vanhorenbeek, P. Chevalier, W. Verreycken, Minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1138

Nr. 34 Donderdag 24 januari 1991 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1139

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het dossier van de verbrandingsoven in Vlaams Brabant, blz. 1139

Actuele vraag van de heer R. Van Hoolland tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de participatie van Severn Trent bij de bouw, de financiering en de exploitatie van een nieuwe waterzuiveringsinfrastructuur in Vlaanderen, blz. 1140

Actuele vraag van de heer R. Van Hoolland tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de personeelsbezetting bij OVAM in het licht van de nieuwe personeelsformatie en taakomschrijving, blz. 1141

Actuele vraag van de heer M. Van Peel tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de beschikbaarheid op 1 februari van alle elementen die de scholen in staat moeten stellen het personeelskadêr, de kredieten, de toela-

gen en de rationalisatienormen te berekenen, blz. 1142

Actuele vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de Vlaamse school in Komen, blz. 1143

Actuele vraag van de heer H. Van Dierderen tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de omvorming van een ambachtelijke zone tot landbouwgebied in Zoersel, blz. 1144

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het verlenen van een vergunning voor de uitbreiding van een transportbedrijf in Beveren, blz. 1145

Actuele vraag van de heer L. Dierickx tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, over de houding van de VDAB ten opzichte van Nederlandsonkundige werkzoekenden en buitenlandse, blz. 1146

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de door de regionalisering van het Rijksfonds voor de Sociale Reclassering van Minder-Validen veroorzaakte moeilijkheden bij het uitreiken van parkeerkaarten, blz. 1147

Verdaagd

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de verstoring van de saneringsoperatie betreffende de tankcleaning-bedrijven ten gevolge van een uitspraak van de rechtbank te Dendermonde, blz. 1147

Sprekers : de heer J. Timmermans, Minister T. Kelchtermans

Actuele interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de waterverdragen met Nederland, blz. 1150

Sprekers : de heren M. Van Peel, E. Gryp, Minister J. Sauwens, de heren E. Beysen, L. Hancké

Begroeting buitenlandse delegatie, blz. 1157

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1157

Motie van aanbeveling van mevrouw A. Leysen C.S. tot besluit van de op 9 januari 1991 behandelde Beleidsbrief Opvoeding tot relatiebekwaamheid — 379 (1989-1990) — Nr. 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1157

Motie van aanbeveling van de heer A. Denys tot besluit van de op 7 januari 1991 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest

en de NV Aquafin — 442 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1158

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geyssels, J. Timmermans

Motie van aanbeveling van de heer W. Verreycken tot besluit van de op 7 januari 1991 door de heer W. Peeters en de heer G. Annemans gehouden interpellaties tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het niet-uitzenden van een BRT-aflevering betreffende de repressie

— 443 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1161

Sprekers : de heren W. Verreycken, W. Peeters

Motie van aanbeveling van de heer C. Moors C.S. tot besluit van de op 9 januari 1991 behandelde actuele interpellatie van de heer M. Didden tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van de uitvoering van het bestaande Maasdijkenplan

— 444 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1163

Actuele vragen (Regl. art. 75) (Voortzetting)

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de door de regionalisering van het Rijksfonds voor de Sociale Reclassering van Minder-Validen veroorzaakte moeilijkheden bij het uitreiken van parkeerpaarten, blz. 1163

Actuele interpellatie (Regl. art. 77) **en toegevoegde actuele vraag** (Regl. art. 75, 4, c)

Actuele interpellatie van mevrouw F. Brepoels tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een mogelijke wijziging van het gewestplan betreffende de Solterheide te Neerglabbeek

Actuele vraag van de heer H. Van Dierderen tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de voorgenomen gewestplanwijziging betreffende de Solterheide te Neerglabbeek, blz. 1164

Sprekers : mevrouw F. Brepoels, de heer H. Van Dierderen, Minister L. Waltniel, de heren M. Didden, V. Peuskens

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap — 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Artikelsgewijze bespreking (Voortzetting), blz. 1171

Sprekers : de heren A. De Beul, E. Van Rompuy, A. Denys, W. Verreycken, P. Chevalier, Minister L. Waltniel, de heer G. Annemans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1191

31e vergadering

Woensdag 23 januari 1991
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer M. Olivier, Eerste Ondervoorzitter

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 10.16 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

M. Tyberghien-Vandenbussche ; gezondheidsredenen.

W. Content, O. Van den Broeck, A. Van Nevel, W. Van Renterghem ; buitenslands.

G. Cardoen, H. De Croo, P. De-prez ; ambtsverplichtingen.

R. Vannieuwenhuyze ; familieverplichtingen.

VOORSTEL VAN DECREET van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap – 349 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 18

VOORSTEL VAN DECREET van de heer A. Denys, mevrouw A.-M.

Neyts-Uyttebroeck, de heren D. Van Mechelen en G. Verhofstadt houdende oprichting en regeling van het statuut van de Vlaamse openbare radio-omroepmaatschappij en een Vlaamse openbare televisie-omroepmaatschappij – 316 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde voorstellen van decreet van de heren Chevalier en Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap en van de heer Denys, mevrouw Neyts-Uyttebroeck, de heren Van Mechelen en Verhofstadt houdende oprichting en regeling van het statuut van de Vlaamse openbare radio-omroepmaatschappij en een Vlaamse openbare televisie-omroepmaatschappij, die door de Commissie in samenhang werden behandeld, met dien verstande dat eerstgenoemd voorstel van decreet als basis voor de bespreking werd genomen. Wij volgen hier dezelfde werkwijze.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Beul heeft het woord bij motie van orde.

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot verwijzing naar Commissie

De heer A. De Beul (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, ik heb gisteren reeds aangekondigd dat ik zou vragen dit voorstel van decreet terug te verwijzen naar de Commissie.

U zal zich herinneren dat ik bij de bespreking van de deelbegroting media-beleid in december heb gewaarschuwd dat, wanneer dit voorstel van decreet aan de orde zou komen in de Openbare Vergadering, ik zou vragen het terug te verwijzen naar de Commissie omdat dit voorstel van decreet bij wijze van verrassing tot stand is gekomen en zulks gepaard ging met heel wat manipulaties.

Dit voorstel van decreet is nog niet rijp. Het moet nog worden bijgeschaafd. Ik heb daartoe een poging ondernomen door het indienen van een aantal amendementen. Ik ben er mij echter van bewust dat sommige van die amendementen, ook al zijn ze goed bedoeld, nog geen optimale, zelfs geen goede oplossing bieden om te komen tot een adequaat en werkbaar nieuw statuut voor de BRT. Een nieuwe behandeling van dit voorstel in de Commissie zou daartoe wel kunnen bijdragen. Degenen die zulks weigeren nemen een grote verantwoordelijkheid op zich, want op die manier keuren ze de doorgedreven manipulaties goed en beletten ze dat er een behoorlijk BRT-statuut tot stand komt.

In alle gemoedsrust vraag ik dat wij het verleden nopens deze aangelegenheid vergeten en deze voorstellen terug naar de Commissie verwijzen. Mijn fractie is bereid om in de geest van de indieners van de voorstellen op een constructieve wijze in de Commissie mee te werken aan een

De Beul

zo goed mogelijk nieuw statuut voor de BRT. (**Applaus bij VU, AGALEV en PVV**)

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de PVV-fractie vindt het voorstel van de heer De Beul om de twee voorstellen die voorliggen naar de Commissie te verwijzen wijs omdat we in de Commissie geen normale bespreking hebben gehad. Wie het verslag leest, zal dit moeten beamen en we kennen ook allemaal de redenen daarvoor. In de Commissie was een werkgroep opgericht die over de partijgrenzen heen de meningsverschillen, maar ook de punten die moeilijk lagen, moest wegwerken. Tijdens de eerste bijeenkomst van die werkgroep hebben wij een zeer goede bespreking gehad, onder meer in aanwezigheid van een ambtenaar van het Rekenhof. Het abrupt afbreken van de besprekingen in de werkgroep heeft het commissiewerk nadien zwaar gehypotekeerd.

Aangezien de BRT toch de omroep is van heel de Vlaamse Gemeenschap, stel ik voor in de Commissie over de partijgrenzen heen een ernstige bespreking te hebben over deze voorstellen en alle desbetreffende amendementen. Als dat voorstel niet aanvaard wordt, dan zullen wij ons verplicht zien in Openbare Vergadering als het ware een commissiebespreking te houden, met alles wat daarbij komt kijken. (**Applaus bij PVV, VU en AGALEV**)

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ook AGALEV steunt het voorstel van de heer De Beul om deze teksten terug naar de Commissie te verwijzen, met dezelfde argumenten.

De Commissie heeft haar werk niet goed kunnen doen. Belangrijke fracties konden aan de werkzaamheden niet deelnemen. Bovendien diende collega De Beul na de publikatie van

het verslag een hele reeks zeer interessante amendementen in, die een grondige bespreking verdienen in de Commissie en waarvan wij sommigen wensen goed te keuren.

Voorts heeft de SERV opgemerkt dat in de tekst van de indieners niet wordt gedacht aan de mededelingen van de Brusselse Executieve, weliswaar een detail, maar het illustreert toch dat de teksten niet af zijn. AGALEV vindt dat over deze voorstellen nog serieus moet worden gepraat en dringt daarom ook aan op een terugverwijzing naar de Commissie.

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

— **De heer L. Vanvelthoven, Voorzitter, treedt op als Voorzitter.**

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de vraag tot verwijzing naar de Commissie is in Openbare Vergadering al verschillende keren aan de orde geweest, met wisselend antwoord. Ik meen dat wij het Reglement van onze Raad niet mogen omzeilen. Als een voorstel van decreet door de Commissie is goedgekeurd dan mogen de fracties niet willekeurig aan de Vlaamse Raad vragen dit initiatief te breken met een weigering van de bespreking ervan in de Openbare Vergadering. Dat is één van de spelregels van een normaal werkend Parlement. Ik heb de mening gevraagd van de twee indieners omdat zij in de eerste plaats bij de voorstellen zijn betrokken, het was immers hun initiatief.

Ik heb wel begrip voor het feit dat wie het verslag van de Commissie leest, vooral wie geen deel uitmaakt van de Commissie, belangrijke bemerkingen kan hebben bij deze tekst. Iedereen heeft het recht om amendementen in te dienen die dan worden besproken in de Openbare Vergadering.

Mijnheer de Voorzitter, ik stel derhalve voor dat wij het Reglement volgen en deze bespreking in de Openbare Vergadering aanvatten. Indien er bij de discussie over een bepaald artikel een bespreking in de Commissie wordt gevraagd, zal ik mij daartegen niet verzetten, dat is een normale werkwijze.

De CVP-fractie zegt niet dat deze tekst te nemen of te laten is. Toch dring ik er op aan dat wij deze bespreking vandaag op een ernstige wijze zouden voeren. Indien er knelpunten zijn dan kunnen de betreffende artikelen voor bij komende discussie naar de Commissie worden verwezen, maar ik vraag dat wij het Reglement volgen en de bespreking aanvatten van dit voorstel van decreet. Het is goedgekeurd in de Commissie en het verslag is op regelmatige wijze ingediend en overgemaakt aan de collega's. (**Applaus**)

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Denys.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, betekent het voorstel van de heer Verhaegen dat wij vandaag de algemene bespreking houden ? Moeten wij dan onze mensen opnieuw samenbrengen om de knoop door te hakken ? Ik meen dat ook voorafgaandelijk k duidelijke afspraken kunnen worden gemaakt.

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Verhaegen.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, ik heb hiertegen geen bezwaar en meen dat wij in de Vlaamse Raad ter zake voldoende rijpheid hebben.

In het Bureau was trouwens afgesproken dat wij deze morgen een proceduredebat zouden hebben en aan de collega's werd gevraagd bij deze bespreking aanwezig te zijn.

Dit wil echter niet zeggen dat een spel moet worden gespeeld waarbij we tijdens de namiddagvergadering op een bepaald moment toch bij zitten en rechtstaan een verwerping van de procedure krijgen. Ik hoop dat wij ons daartoe niet lenen. Dit voorstel kan mijns inziens nu worden besproken. Wanneer er moeilijkheden zijn aangaande een artikel kan de Voorzitter besluiten dit artikel terug naar de Commissie te verwijzen.

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Denys.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, het is voor u een zware

Denys

verantwoordelijkheid. U moet oordelen of een discussie al of niet zwaar en moeilijk is.

Is het niet beter nu te besluiten dat er alleen een algemene bespreking wordt gehouden en dat de artikelsgewijze bespreking opnieuw in de Commissie plaatsvindt ?

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik denk dat ik daarnet mijn verzoek op een vrij beleefde wijze heb geformuleerd, wat niet wil zeggen dat ik nu onbeleefd zal zijn. Wel zal ik mij iets concreter moeten uitdrukken.

Ik heb veel respect voor collega Verhaegen maar het argument dat hij hanteert om zich te beroepen op de normale gang van zaken, namelijk dat de tekst in de Commissie is goedgekeurd en hij hier dus nu moet worden behandeld, is in de omgeven omstandigheden een argument pour les besoins de la cause.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, wij zouden hier nu niet te maken hebben met een proceduredebat indien er geen manipulatie was gebeurd. De tekst die uit de Commissie is gekomen kwam er ingevolge die manipulatie.

Alhoewel iedereen bereid was ter zake goed samen te werken werden wij in de Commissie bij de bespreking van de tekst met moeilijkheden geconfronteerd. Er werd een werkgroep opgericht, samengesteld uit de vier partijen — één man per partij — plus de bevoegde Minister van Cultuur, ambtenaren — zelfs van Binnenlandse Zaken — en er was eveneens een raadgever van het Rekenhof aanwezig. Er heeft een vruchtbare vergadering plaats gevonden. Dat dit wel degelijk zo was kunt u lezen in het verslag ; immers, het voornaamste deel ervan bestaat bijna uit de letterlijke weergave van die vergadering. Wij hadden een overzicht van de problemen opgemaakt. Na die vergadering was het duidelijk dat er

keuzen dienden te worden gemaakt en de ene oplossing tegen de andere moest worden afgewogen ; dat er politieke afspraken moesten worden gemaakt, onder meer wat de benaming van de BRT betreft.

Wij hebben evenwel moeten vaststellen dat de Voorzitter van de Commissie, die hoofdindieners is van het decreet, tegen de traditie in deze Commissie bleef voorzitten. Hij heeft van zijn mogelijkheden als Commissievoorzitter gebruik gemaakt om de werkgroep eenzijdig af te breken, bij verrassing de tekst ter bespreking voor te leggen in de Commissie en die er dan op een drafje door te jagen met een aantal amendementen die weinig of niets voorstellen maar de tekst nog slechter hebben gemaakt.

Is het dan ten onrechte dat wij vandaag beroep doen op het gezond verstand om de tekst terug naar de Commissie te zenden ? Wij doen dit niet zomaar. Door het indienen van onze amendementen hebben wij reeds voldoende laten voelen dat wij op een constructieve wijze wensen mee te werken aan de opbouw van een goede tekst. Indien men ons voorstel afwijst doet men afbreuk aan een wijs parlementair beleid.

Het is niet mijn bedoeling iemand gezichtsverlies te doen lijden. Ik heb het reeds gezegd en ik beklemtoon dit om de moeilijkheidsgraad aan te geven van de operatie waarmee wij bezig zijn : ik heb de tekst langdurig bestudeerd en een aantal mensen geraadpleegd en ik ben er mij van bewust dan een aantal van de amendementen die ik heb ingediend niet volmaakt zijn. Het is een poging tot verbetering.

Collega's, er zou over bepaalde artikelen een gesprek mogelijk moeten zijn zoals het kan in een commissievergadering, eventueel met het opstellen van nieuwe amendementen. Men weigert dat. Mijn conclusie is dus dat men dit ontwerp er in deze Openbare Vergadering gewoon wil doorjagen.

Collega Verhaegen, uw redenering die erin bestaat de Voorzitter te laten beslissen over het al dan niet terug verwijzen naar de Commissie van be-

paalde artikelen waarover moeilijkheden bestaan, gaat niet op. Dat is niet de taak van de Voorzitter. Het Reglement staat hem dat zelfs niet toe. Het is de vergadering zelf die beslist. Als u het hebt over bepaalde artikelen die moeilijkheden opleveren, zeg ik u dat alle artikelen van het BRT-decreet met elkaar verweven zijn.

Wanneer wij de normale procedure van beraadslaging over deze tekst volgen zullen er een aantal artikelen aangenomen zijn die naderhand niet meer gewijzigd kunnen worden. In welke situatie bevinden we ons dan ? Laten wij de wijsheid zegevieren en de tekst terug naar de Commissie verwijzen. **(Applaus bij VU, PVV en AGALEV)**

De Voorzitter : De heer Chevalier heeft het woord.

De heer P. Chevalier : Mijnheer de Voorzitter, ik zou op dit ogenblik niet het woord hebben gevraagd indien de heer De Beul het niet nodig had geacht mij als Voorzitter van de Commissie persoonlijk aan te vallen. Ik hecht meer belang aan de inhoud dan aan de proceduredebatten, maar tegenover hetgeen hier zopas werd gezegd — ik steun de argumentatie van de heer Verhaegen — en wat belangrijk is voor de bespreking van dit voorstel, wil ik het volgende inbrengen.

Er was inderdaad een akkoord in de Commissie om met een vertegenwoordiger per politieke fractie, met een vertegenwoordiger van de Minister en een vertegenwoordiger van het Rekenhof en met iemand van de administratie tegemoet te komen aan een aantal vragen die waren opgeworpen, zowel tegen het voorliggende voorstel als tegen het voorstel van de heren Denys, Verhofstadt en consorten, met andere woorden, van de PVV. Welnu, mijnheer de Voorzitter, er is een bijeenkomst gehouden. De heer De Beul heeft terecht gezegd dat die bijeenkomst vruchtbaar was, in die mate zelfs dat alle problemen, opgeworpen door de Raad van State, werden opgelost. **(Hilariteit bij de PVV)**

Mijnheer Denys, stop uw gehuil ;

Chevalier

het is niet nodig daarom te huilen. De vragen waren opgelost, want u hebt mij zelf gezegd : Het enige wat wij nu nog moeten doen is trancheren, zoals de heer De Beul terecht heeft gezegd. Nu weten wij ook dat het uw bedoeling is vijf benoemde politieke managers aan te stellen aan het hoofd van de BRT. Dat was uw voorstel. Het voorstel van de heer Van Rompuy en mezelf ligt in een andere lijn. Dat is het knelpunt. De heer De Beul vertelt niet volledig de ware toedracht wanneer hij niet vermeldt dat de Volksunie vóór het indienen van het voorstel langdurig werd geraadpleegd en dat zij toen met de grote lijnen van het voorstel akkoord kon gaan. Er is een regelmatige bespreking geweest. Er is weliswaar een poging geweest in het Bureau van de Vlaamse Raad om de bespreking in de Commissie enkele malen uit te stellen. Ik heb mij als Commissievoorzitter, na raadpleging van de meeste leden van de Commissie, daartegen verzet en in consensus met andere leden een commissievergadering georganiseerd waartoe iedereen was uitgenodigd, ook de heer De Beul, die niet verontschuldigd in het buitenland verbleef. Er was geen ander lid van de Volksunie, noch van de PVV, aanwezig op deze vergadering. Er werd een stemming gehouden en ik denk dat de heer Verhaegen de juiste toon treft wanneer hij zegt dat het Reglement integraal moet worden toegepast.

Er zijn amendementen door de heer De Beul ingediend die wij willen bespreken en bestuderen. Indien zij na de bespreking en de toelichting valabel blijken kunnen wij ze aanvaarden. Daarover is er geen discussie.

De Vlaamse Raad moet een zekere parlementaire traditie eerbiedigen en moet als dusdanig het Reglement leren toepassen. Het moet nu gedaan zijn met treuren en zeuren. Wij moeten handelen.

De Voorzitter : De heer Vanhorenbeek heeft het woord.

De heer L. Vanhorenbeek : Mijnheer de Voorzitter, mag ik de Voor-

zitter van de Commissie een vraag stellen in verband met de werkgroep ad hoc die is opgericht en die éénmaal heeft vergaderd ? U zegt dat in die ene vergadering van 16 oktober alle problemen ineens waren opgelost. Waarom, mijnheer de Voorzitter van de Commissie, staat er op de regeling van de werkzaamheden, op bladzijde 11 van het verslag, dat de werkgroep opnieuw zou vergaderen op maandag 29 oktober, maar hebt u eenzijdig beslist deze vergadering niet te laten doorgaan ?

De Voorzitter : De heer Chevalier heeft het woord.

De heer P. Chevalier : U was niet op die werkgroep ad hoc, noch op enige commissievergadering en zeker niet op de laatste. Er was inderdaad afgesproken dat op 29 oktober de werkgroep opnieuw bijeen ging komen. In de beslissing van het Bureau van de Vlaamse Raad heeft de heer De Beul gezegd dat de werkgroep uitgesteld werd tot latere datum. Iedere Commissievoorzitter in de Vlaamse Raad moet dat precedent goed onthouden. Onder uw impuls begint het Bureau te beslissen wanneer een Commissie kan bijeenkomen of wanneer niet. Ik vind dat zeer ernstig.

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, toen voor de tweede keer de werkgroep zou bijeengeroepen worden — de Voorzitter herinnert zich dat zeer goed — werd die kwestie in het Bureau besproken. De Minister van Binnenlandse Zaken, de heer Van den Bossche, vroeg absolute prioriteit voor het decreet bestuurlijk beleid. Diezelfde maandagnamiddag moesten wij absoluut beginnen. Het is evident dat zowel collega Denys als ikzelf, alsook anderen die begaan zijn met het mediadecreet — alleszins twee leden van de werkgroep van vier — niet aanwezig konden zijn. Daarom hebben wij het Bureau gevraagd de werkgroep niet te laten doorgaan.

Mijnheer Chevalier, u stelt de zaken altijd anders voor. Over mijn niet-aanwezigheid die niet verontschuldigd zou zijn in uw bijeengeroepen

Commissie kan ik u mededelen dat ik naar de NATO-assemblée moest en daarom heb ik verscheidene personen gevraagd die vergadering te willen uitstellen. U hebt welbewust die dag gekozen opdat u uw plan zou kunnen uitvoeren. U doet dat overal. In elke functie die u waarneemt bent u dezelfde. (**Applaus bij de leden van de VU**)

De Voorzitter : Geachte collega's, er is het voorstel van de heer De Beul die zich beroept op artikel 36 van het Reglement, een voorstel tot verwijzing naar de Commissie. Gelet op artikel 36, ten achtste van het Reglement, stel ik voor over deze aangelegenheid te stemmen bij zitten en opstaan.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het voorstel van de heer De Beul.

De leden die het voorstel wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel is niet aangenomen.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN DECREET van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap — 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

VOORSTEL VAN DECREET van de heer A. Denys, mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck, de heren D. Van Mechelen en G. Verhofstadt houdende de oprichting en regeling van het statuut van de Vlaamse openbare radio-omroepmaatschappij en een Vlaamse openbare televisie-omroepmaatschappij — 316 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde voorstellen van decreet van de heren Chevalier en Van

Voorzitter

Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap en van de heer Denys, mevrouw Neyts-Uyttebroeck, de heren Van Mechelen en Verhofstadt houdende oprichting en regeling van het statuut van de Vlaamse openbare radio-omroepmaatschappij en een Vlaamse openbare televisie-omroepmaatschappij, die door de Commissie in samenhang werden behandeld, met dien verstande dat eerstgenoemd voorstel van decreet als basis voor de bespreking werd genomen.

Mevrouw Leysen, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw A. Leysen, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, de Commissie voor de Media heeft gedurende zes vergaderingen het voorstel van decreet van de heren Chevalier, Van Rompuy en consoorten, houdende het statuut van de Belgische Radio en TV, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap, grondig besproken en geamendeerd.

Deze bespreking gebeurde in samenhang met het decreet van de heren Denys, Van Mechelen en Verhofstadt en van mevrouw Neyts-Uyttebroeck, houdende oprichting en regeling van het statuut van een Vlaamse openbare radio-omroepmaatschappij en een Vlaamse openbare televisie-omroepmaatschappij.

Op 21 maart 1990 werden de voorzitter van de Raad van Bestuur en de administrateur-generaal van de BRT gehoord met betrekking tot de doorlichting van de BRT en het hieruit voortvloeiend BRT-voorstel houdende een nieuw ontwerp van BRT-decreet. Het verslag van deze hoorzitting, uitgebracht door de heer Sarens, waarvoor ik hem dank, vindt u in bijlage 2 van het verslag.

Alvorens de eigenlijke bespreking aan te vatten werd een proceduredebat gehouden. Een lid pleitte voor een brede discussie en suggereerde verscheidene hearings. De meerderheid wenste hierop niet in te gaan. De bespreking werd beperkt tot het

nieuw BRT-statuuut. Afsproken werd om eventueel op een later tijdstip hoorzittingen te organiseren teneinde een ruime kijk op de mediawereld te verwerven.

Gezien het advies van de Raad van State voor beide decreten, was het verantwoord een bijkomend advies te vragen over enkele specifieke punten. Deze vragen zijn terug te vinden in bijlage 3 van het verslag. De vier belangrijkste opmerkingen in de adviezen van de Raad van State hadden betrekking op volgende aangelegenheden : toezicht op de instelling, financiering van de instelling, personeelsbeleid en toepassing van het Cultuurpact. De Commissie wenste zoveel mogelijk rekening te houden met de adviezen van de Raad van State.

De grote krachtlijnen van het voorstel van decreet van de heren Chevalier, Van Rompuy en consoorten kunnen als volgt worden samengevat.

Ten eerste, een grotere beheersautonomie van de BRT. Dit heeft gevolgen voor het personeelsstatuuut, voor de dwangvoogdij van de Executieve inzake begroting en voor het dagelijks beheer.

Ten tweede, de BRT krijgt een statuut sui generis.

Ten derde, de openbare omroep moet ook in de toekomst de opdracht tot informatie, vorming en ontspanning vervullen.

Ten vierde, de bevoegdheden van de Raad van Bestuur worden beter gedefinieerd. De leden van deze raad worden door de Vlaamse Raad benoemd op voorstel van de fracties.

Ten vijfde, de controle op de wettelijkheid blijft bestaan, niet de controle op de opportuniteit van de wijze waarop de opdracht concreet wordt vervuld.

Ten zesde, de vaste commissie blijft behouden.

Ten zevende, op het financieel vlak steunt de werking van de BRT op een meerjarenplan. Dit wordt jaarlijks bijgestuurd en door de Vlaamse Raad goedgekeurd. De begroting

wordt aan de Vlaamse Raad en de Executieve meegedeeld en wordt een onderdeel van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Het niet uitbetalen van één der schijven kan een sanctie zijn.

Ten achtste, de uitzendingen door derden blijven behouden. De zendtijd wordt verkort en het zendschema werd verbeterd.

Bij de bespreking van dit voorstel werden vragen gesteld in verband met het niet respecteren van het meerjarenplan en de wijze van de sanctionering. De kernvraag betrof de verenigbaarheid van een dergelijke ruime autonomie en het statuut van openbare instelling quasi volledig gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap. Op welke wijze kan naast het statutair personeel ook nog contractueel personeel worden aangeworven ?

Ook het voorstel van decreet van de heer Denys, mevrouw Neyts-Uyttebroeck, de heren Van Mechelen en Verhofstadt, werd toegelicht. De PVV-fractie stelde duidelijk niet tegen de openbare oproep te zijn. De indieners wensen een slagvaardige BRT waar de middelen efficiënt worden aangewend en goed worden beheerd. Hun fractie opteert voor een meer drastische hervorming. De BRT krijgt in het voorstel ook een statuut sui generis, waarbij zij opteren voor een afzonderlijke structuur voor radio en televisie. Verder wordt de technische dienst uit de TV-structuur gelicht en geprivatiseerd. Om de vijf jaar sluit de Vlaamse Executieve een beheerscontract met de omroepen. Het beheerscomité is samengesteld uit vijf managers aangeworven met een bediendencontract voor de duur van vijf jaar. Zij oefenen hun mandaat voltijds uit en worden aangeworven door de Vlaamse Executieve op voordracht van de Vlaamse Raad. De indieners van dit voorstel stappen af van de uitzending door derden.

De vragen met betrekking tot dit voorstel van decreet situeerden zich hoofdzakelijk rond het beheerscontract en de managers. Waarom opteert men voor vijf managers die tevens beheerders zijn, daar waar men in de privé duidelijk een onderscheid

Leysen

maakt tussen management en beheer ?

Bij beide voorstellen van decreet werd de vraag gesteld in hoeverre een instelling die met overheidsmiddelen functioneert autonoom kan optreden op financieel gebied en inzake het personeelsbeleid. Het aanvullende advies van de Raad van State formuleerde enkele suggesties : een jaarlijks verslag dat door de Vlaamse Raad wordt goedgekeurd, een preciezer meerjarenplan, de mogelijkheid tot het ontslaan van de beheerders en de controle door het Rekenhof.

Een lid merkte op dat het bij vastbenoemde personeelsleden niet mogelijk is een totale autonomie inzake geldelijk statuut na te streven. In de voorstellen van decreet moest een bepaling worden ingeschreven waarbij het contractueel statuut decretaal werd omschreven. Een evenwicht diende te worden gezocht tussen meer autonomie en het garanderen van een zekere vorm van controle door de Vlaamse Raad.

Teneinde zoveel mogelijk aan de juridische bezwaren van de Raad van State tegemoet te komen, werd beslist een werkgroep ad hoc op te richten. Die werd als volgt samengesteld : één lid per fractie, de Gemeenschapsminister van Cultuur, een afgevaardigde van het Rekenhof en van het kabinet van de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt. Deze werkgroep vergaderde op 16 oktober 1990. In bijlage 1 van het verslag vindt u een weergave van de beraadslaging in de werkgroep. Deze bespreking is richtinggevend geweest voor de verdere evolutie van het decreet.

De werkgroep ad hoc diende een oplossing te zoeken voor twee knelpunten. Allereerst wilde men de BRT in de mogelijkheid stellen om een soepel personeelsbeleid te voeren door zelf het geldelijk en administratief statuut te bepalen en in een contractueel kader te voorzien. Het decreet betreffende bestuurlijk beleid dat door de Vlaamse Raad recent werd

goedgekeurd, maakt een soepel en contractueel kader mogelijk. Voor de uitvoering moet echter gewacht worden op het koninklijk besluit Langendries.

Een tweede opmerking van de Raad van State betrof de onvoldoende controlemogelijkheden voor de Executieve en de Vlaamse Raad inzake begroting. De BRT-begroting moet worden goedgekeurd door de Executieve. De jaarlijkse dotatie van 51,5 ten honderd van het geristorneerde kijk- en luistergeld wordt in twee delen gesplitst : een jaarlijkse basisdotatie enerzijds en een jaarlijkse aanvullende werkingstoelage anderzijds. De facultatieve toelage zal elk jaar het voorwerp uitmaken van politieke besluitvorming in het kader van de begrotingsbesprekingen in de Vlaamse Raad.

Controle ter plaatse door het Rekenhof blijft voorzien. De decreetgever moet de mogelijkheid hebben om het meerjarenplan van de BRT bij te sturen. Een adviesraad voor kijkers en luisteraars conform artikel 15 van het BRT-decreet van 28 december 1979 moet worden opgericht.

De Commissie besliste unaniem het geamendeerde voorstel van de heren Chevalier en Van Rompuy als basis voor de artikelsgewijze bespreking te nemen. Voor de gedetailleerde artikelsgewijze bespreking verwijs ik naar het schriftelijk verslag. In de verscheidene amendementen werd zoveel mogelijk rekening gehouden met de opmerkingen van de Raad van State en werd op de suggesties van de werkgroep ad hoc ingegaan.

Het gewijzigde voorstel van decreet werd met 10 stemmen unaniem door de Commissie aangenomen.

Mijnheer de Voorzitter, met betrekking tot de tekst van het decreet heb ik kunnen vaststellen dat enkele correcties zouden moeten worden aangebracht. Waar staat hoofdstad Brussel moet staan Brussel hoofdstad. Bovendien moet hier en daar een komma worden ingelast of geschrapt. (*Applaus*)

De Voorzitter : Ik zal deze tekstcorrecties bezorgen aan de indieners.

De heer Van Mechelen, verslaggever, verwijst naar zijn verslag.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, hoewel wij de politieke discussie rond het mediabeleid zeker niet schuwen en niet willen laten vervagen door nietszeggende algemeenheden, vinden wij het bijzonder spijtig dat er deze keer niet kan gesproken worden over een consensus-voorstel voor de BRT.

De BRT is het omroepstation van de hele Vlaamse Gemeenschap. Er bleek in de aanvangsfase een bereidheid tot gesprek over de partijgrenzen heen, en waarschijnlijk zijn de doelstellingen van degenen die in de Commissie Media actief zijn dezelfde, met name de BRT als overheidsomroep uit de huidige impasse halen. En toch is het niet mogelijk gebleken om op een serene manier te streven naar punten van gelijkheid en consensus.

Wij doen de moeite niet om te zoeken naar de reden hiervoor, maar het is betreuenswaardig voor de mentaliteit van bepaalde politici en vooral voor de BRT zelf. De BRT is ziek en wat erger is, sommigen doen alsof er niets aan de hand is ; anderen uit de BRT zeggen het, maar roepen in de woestijn.

Voor de cijfers tonen aan hoe ziek de BRT is. Het budget van de BRT is méér dan 7 miljard, dit is meer dan het dubbele van VTM. Op bepaalde dagen is het aantal kijkers slechts de helft van VTM.

Ik weet wel dat velen deze rendementsvergelijking weigeren te maken en gewoon toedekken onder de mantel van de vervlakking en voor de rest gewoon willen verderboeren. Straks zal ik het uitgebreid hebben over de interpretatie van kijk- en waarderingscijfers. Maar, diegenen die geen rekening houden met rendement, ingezette middelen en kijkcijfers, hebben een zeer marxistische kijk op het medium televisie.

Na het onverwachte afbreken van de werkgroep-besprekingen waren wij

Denys

dermate ontgoocheld over deze handelswijze dat wij in een eerste reactie meedeelden niet meer wensten betrokken te worden bij verdere besprekingen. Wij zijn daar op teruggekomen. Enerzijds, op verzoek van vele mensen binnen de BRT zelf, die vonden dat deze BRT-bespreking niet mocht uitgroeien tot een nieuwe gemiste kans voor de instelling, anderzijds ook omdat we de inzet zelf te belangrijk vinden. Wij vinden de inzet zelf trouwens zo belangrijk dat wij bereid zijn om nog een stap verder te gaan om het gesprek opnieuw mogelijk te maken : wij zijn zelfs bereid ter gelegenheid van een nieuwe grondige bespreking in de Commissie — wij hopen dat bij de artikelsgewijze bespreking het opnieuw mogelijk zal zijn — af te stappen van ons eigen voorstel en te pogen onze meest fundamentele opmerkingen te formuleren onder de vorm van amendementen en ze in te kapselen in het voorstel van de CVP en SP.

Ik herhaal het : wij zijn bereid ons eigen voorstel in te trekken om de voornaamste bemerkingen in de vorm van amendementen in te kapselen in de filosofie, mijnheer Chevalier, van uw voorstel. Wij doen deze stap om te pogen tot een toenadering, tot een consensus te komen. Dat betekent niet dat wij niet meer geloven dat ons eigen PVV-voorstel niet het meest coherente is, maar alleen omdat wij beseffen dat gezien onze politieke minderheidspositie er nooit een meerderheid voor is. Wij hopen met deze concessie het gesprek opnieuw op gang te krijgen en onze beide collega's van de meerderheid opnieuw aan te sporen tot een meer volwassen houding.

Er zijn voor de PVV zeven punten die wij als amendement hebben ingediend en die voor ons fundamenteel zijn, niet vanuit een liberale doctrinaire instelling, maar vanuit de volle overtuiging dat deze onontbeerlijk zijn om de BRT te doen overleven. Deze zijn : het geven van een nieuw bestuur en een totaal ander management ; het geven van een nieuw statuut met veel meer flexibiliteit, een statuut sui generis ; het definitief uit-

schakelen van elke vorm van politisering en syndicalisering ; de invoering van contractuele verbintenissen met een tijdelijk karakter ; evaluatie van de programma's door diegenen voor wie de programma's gemaakt zijn, namelijk de kijkers en luisteraars ; een meer duidelijke financiering, met grotere zekerheid dat de middelen méér worden aangewend voor inhoud dan voor technische of bureaucratische administratieve omkadering ; dus, via amendementen pogen meer prioriteiten te leggen qua inhoud ; het geven van meer nuttige tijdsruimte door een andere regeling voor de uitzending van de derden.

Mijnheer de Voorzitter, ik zal nu pogen vrij beknopt de reden en de noodzaak van deze zeven bijkomende punten toe te lichten.

Ten eerste, het nieuwe statuut, het zogenaamde statuut sui generis, in plaats van het huidige rigide statuut.

Eén van de grootste handicaps waarmee de BRT vandaag geconfronteerd wordt is het rigide statuut waaraan de BRT onderworpen is, namelijk dat van een parastatale B, onderworpen aan de wet van 16 maart 1956. Vooral de voorwaarden van aanwerving zijn zo rigide, zo belemmerend dat een media-instelling zoals de BRT, vergeleken bij de VTM die moet concurreren in een voortdurend bewegend medialandschap, meestal veel te laat komt om bijvoorbeeld personeelsstructuren aan te passen aan noodzakelijke veranderingen. Welnu, wij stellen vast dat, omdat het gaat om een parastatale B, het aanwerven van personeel en het aanpassen van de personeelsstructuren meer dan een jaar in beslag neemt te beginnen vanaf de beslissing van de Raad van Bestuur tot en met de realisering en de concretisering ervan op het terrein. Collega's, ik meen dat dit probleem niet kan worden opgelost indien het statuut zelf van de BRT niet wordt veranderd.

— **De heer H. Suykerbuyk, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.**

Hoe dit statuut sui generis er juist moet uitzien, laten wij voorlopig in het midden. Deze zaak moet mijns

inziens worden besproken in de Commissie of in de werkgroep. Dit probleem moet ook boven de partijgrenzen heen kunnen worden bekeken. De noodzaak om af te stappen van het huidige statuut moet wel door iedereen worden onderkend. In het kader van de werkgroep hebben wij hieromtrent een zeer interessant gesprek gehad met de vertegenwoordiger van het Rekenhof. Onder meer een suggestie in verband met het statuut van de Zoo van Antwerpen leek mij een interessant voorstel dat echter in een verdere bespreking nog moet worden uitgediept.

De heer W. Luyten : Dit lijkt mij inderdaad een vergelijkbare situatie !

De heer A. Denys : Inhoudelijk in geen geval, maar statutair wel.

In ieder geval wordt in het statuut van de Zoo aangetoond hoe op een flexibele wijze personeel kan worden aangeworven. Een belangrijk punt is ook het afstappen van de dwangvoogdij van de overheid. In bovengenoemd statuut wordt aangetoond op welke manier er toch een toezicht van de overheid bestaat zonder daarom te vervallen in wat men noemt de dwangvoogdij. In elk geval is dit probleem nog niet uitgepraat en doet het niets af aan de eigen visie van alle partijen. Een grote vooruitgang kan echter worden geboekt indien wij opnieuw dit onderwerp grondig zouden kunnen bespreken.

Een tweede punt betreft een nieuw bestuur, een ander management en de depolitisering en desyndicalisering. Op dit vlak lagen de standpunten tussen het voorstel van decreet Chevalier-Van Rompuy en ons voorstel het verst uit elkaar.

Eén van de grote kernproblemen bij het slecht functioneren van de BRT is het gebrek aan management. De kwaal kennen wij allemaal : de BRT-bestuurders zijn geen full-time bestuurders en hebben bovendien allemaal politieke en syndicale bindingen.

In het voorstel van decreet Chevalier-Van Rompuy wordt aan deze toestand niets veranderd. Dit kan moeilijk anders want iedereen weet

Denys

dat het voorstel zelf zijn oorsprong vindt bij de christelijke en socialistische syndikaten binnen de BRT, die uiteraard niet vlug bereid zullen worden gevonden om de poten vanonder hun eigen tafel te zagen. Iedereen weet trouwens dat deze tekst uit de studiedienst komt.

Het gebrek aan management is de grote ziekte van de BRT. Dit zegt niet alleen de PVV maar ook een aantal gezaghebbende personen werkzaam bij de BRT, personen die zeker niet kunnen worden verweten niet BRT-minded te zijn : de heer Polspoel van de nieuwsdienst, de heer Huybrechts van de sportdienst en de heer Simons van de dienst drama. Alle drie hebben zij zeer recentelijk in interviews laten blijken dat vooral het gebrek aan management bij de BRT de oorzaak is van de bureaucratie die de BRT vandaag kenmerkt.

De aanwezigheid van politieke en syndicale vertegenwoordigers in het bestuur is, hoe men het ook draait of keert, een verkapte vorm van zelfbestuur naar marxistisch model. In de praktijk wordt enkel uitgekeken naar het doorsluizen van de voor hen gunstige dossiers. Uiteraard wordt dan nooit een grondige vernieuwing doorgevoerd ten gevolge van hun dubbelzinnige houding, enerzijds als verdediger van het gesyndiceerd personeel en anderzijds als bestuurder.

Deze dubbelzinnige situatie sluit bij voorbaat uit dat bij het personeel een diepgaande sanering zou gebeuren, wat noodzakelijk is indien men een systeem van beter betaalde contractuelen in het kader van het huidig budget wil invoeren. Bijgevolg, wanneer men beter betaalde contractuelen wil aanwerven en rekening houdend met het huidig budget, dient er een sanering bij het personeel te gebeuren. Iedereen weet dat, maar niemand durft het zeggen en nochtans zal dat op korte termijn de belangrijkste keuze zijn. Men zal ofwel de BRT verder laten wegroten of diepgaand snijden. Een andere keuze is er niet.

De PVV heeft gekozen voor de ge-

zondmaking door een diepgaande sanering. Welnu, met de syndicaten en politieke belanghebbenden in het bestuur, zal dit nooit lukken.

Het voorliggend voorstel zal met dezelfde Raad van Bestuur uiteindelijk tot gevolg hebben dat de BRT verder verstrikt in de eigen bureaucratie. Aan de verrottingsstrategie wensen wij niet mee te werken. Wij geven er de voorkeur aan diepgaand te saneren, wat misschien pijn zal doen, maar hoe langer men dit uitstelt, hoe moeilijker het wordt. Hoe vlugger het gebeurt, hoe meer ruimte er is om de sociale gevolgen ervan door begeleiding op te vangen. Hoe langer men wacht, hoe meer de sociale begeleiding wordt gehypothekerd. Deze keuze zal zeer vlug moeten worden gemaakt. Dat is echter pas mogelijk wanneer er een Raad van Bestuur is, die anders is samengesteld dan nu het geval is.

Om die reden heeft de PVV geopteerd voor het aanduiden van echte mediamanagers, met name vijf voor de radio en vijf voor de televisie. Omdat wij in de sfeer van het Cultuurpact zitten moet de aanduiding ervan door de fracties gebeuren. De PVV is bereid met alle fracties te overleggen hoe deze mediamanagers op basis van hun bekwaamheid en kennis kunnen worden geselecteerd. Dat kunnen wij moeilijk in een decreet bepalen, maar dat kan wel via een protocol met alle fracties en partijen. Daarin zou men kunnen omschrijven hoe deze mediamanagers kunnen worden aangeduid in functie van hun bekwaamheid en kennis, die van doorslaggevend belang moeten zijn. Ik geef er de voorkeur aan, maar dat is niet volstrekt noodzakelijk, dat deze aanwerving zou gebeuren door een extern onafhankelijk selectiebureau.

Wij kunnen dat niet allemaal in een decreet omschrijven en om die reden zijn onze besprekingen zowel hier als in de Commissie zeer nuttig. Op die wijze kunnen wij nagaan of het de intentie is te komen tot de aanwerving van personen die de BRT op een goede wijze zullen besturen. Het is eveneens nuttig na te gaan op welke wijze zij daartoe kunnen worden geselecteerd, rekening houdend met de omstandigheid dat wij een materie in

het kader van het Cultuurpact behandelen. Dit probleem kan enkel worden opgelost door afspraken, vastgelegd in een protocol, tussen de fracties in de Vlaamse Raad.

Het volgende punt is voor ons zeer belangrijk om in de toekomst de BRT te beoordelen en te volgen, met name de discussie over de evaluatie van de programma's. Het voorstel van de heren Van Rompuy en Chevalier schijnt alle heil voor de kwaliteit en het succes van de programma's te verwachten van de adviesraad, die natuurlijk bemand is met zogenaamde experts, netjes verdeeld volgens het Cultuurpact. Deze zullen dan adviseren over het evenwicht en de kwaliteit van de programma's. Collega's, ik heb lak aan dergelijke betweters die ons, kijkers, zullen voorschrijven wat goed of slecht is, die zullen adviseren en bepalen welke programma's wij het best voor onze 7 miljard frank belastinggelden krijgen.

De heer W. Luyten : Mijnheer Denys, bent u het er dan mee eens dat de heren Verhulst en Charles die de doorslag als inquisiteurs tegen het programma van Maurice De Wilde gaven, eigenlijk het best hun handen zouden afhouden van het gewraakte programma ?

De heer A. Denys : Mijnheer Luyten, ik sluit mij ter zake aan bij het antwoord dat de Minister u op uw interpellatie heeft verstrekt. Ik heb het niet over de beoordeling of programma's al dan niet worden uitgezonden. Ik heb het over een strategie voor de BRT op lange termijn en behandel de vraag op welke wijze de kwaliteit van de programma's moet worden geëvalueerd.

In ieder geval, voor ons heeft de kijker het laatste woord. Met andere woorden, de kijkcijfers moeten in de evaluatie mee spelen. Op de repliek van sommigen als zou dit tot totale vervlakking leiden, antwoord ik dat iedereen ongelukkig is met de huidige vervlakking, maar dat mag geen argument zijn om de graad van populariteit van een programma volledig te negeren.

Wanneer ik zeg dat de kijkcijfers

Denys

moeten meetellen, dan pleit ik niet voor de huidige methode waarbij alles in een top tien van kijkcijfers onder mekaar wordt geklutst. Men moet vergelijken wat vergelijkbaar is : journaal met journaal, amusement met amusement, drama met drama, duiding met duiding. Men moet bijgevolg de verschillende programma's verknippen en niet — zoals in de krant gebeurt — verschillende programma's naast mekaar plaatsen. Dat zou al een totaal ander zich geven op de populariteit van bepaalde programma's.

Men moet ook nagaan of een programma naar stijgende dan wel naar dalende kijkcijfers evolueert. Immers, een programma kan starten met lage kijkcijfers maar uiteindelijk toch een ruimer publiek bereiken. Zo'n programma moet dus ook meer en betere kansen krijgen. Ik voeg er onmiddellijk aan toe dat programma's met permanent dalende cijfers — zo zijn er veel bij de BRT — onherroepelijk van de buis verdwijnen.

De rendementsbenadering — ingezette middelen versus waarderingscijfer — betekent niet noodzakelijk dat wij erop uit zijn om de middelen van de BRT drastisch te verminderen. Wij wensen — ik zal daar straks dieper op ingaan — een duidelijke publieke financiering. Wij zijn trouwens bereid om zware inspanningen te leveren voor de dotatie, maar dan moeten wij de zekerheid krijgen dat meer middelen ook zullen resulteren in een betere inhoud, betere programma's. Hoewel de middelen voor de BRT de jongste vijf jaar sterker zijn gestegen dan de middelen van andere culturele organisaties of instellingen, moeten wij bekennen dat de BRT ons niet kan overtuigen dat een sterke stijging van de middelen werd aangewend om de inhoud te verbeteren of meer programma's te realiseren.

Er zijn zelfs radicale liberalen die zich afvragen waarom aan de BRT een groter budget moet worden gegeven dan aan VTM. Voor ons is dat niet om de hogere technische kost of de zwaardere bureaucratische admi-

nistratie te bekostigen, maar wel omdat de BRT een andere rol, een andere positie dan de VTM in de Vlaamse televisiewereld moet innemen. Immers, wij stellen vast dat de VTM veilig speelt. VTM is een zender die in hoofdzaak buitenlandse, bestaande populaire programma's vervlaamt. Ze neemt geen risico. Men kan haar dat niet kwalijk nemen. Immers, hun financieel risico is zwaarder want zij hangen af van de publiciteitsmarkt. VTM is dan ook een trendvolger en geen trendsetter. Wij menen dat de BRT wel een trendsetter moet zijn. Alleen daarom verdienen zij een hoger budget dan VTM. Als overheidsomroep moeten zij een risico durven nemen. Zij moeten meer vernieuwend kunnen werken dan VTM. Zij moeten met nieuwe scenarioschrijvers en nieuwe programma's werken en nieuwe ideeën lanceren.

Ik meen dat dit een rol is die specifiek voor de BRT is weggelegd. Dat is de reden waarom wij het verantwoord vinden dat zij een groter budget hebben om mee te werken dan bijvoorbeeld VTM. Zij hebben de taak om trendsetters te zijn in ons Vlaams televisiegebeuren. Als zij die taak naar behoren vervullen dan zult u de PVV niet horen klagen over een al té zware dotatie.

Zo kom ik thans bij de financiering. Wat wij enkele jaren geleden vreesden, is bijna werkelijkheid geworden. Inderdaad, het onderscheid tussen de publieke financiering van een overheidsomroep en de private financiering van een private commerciële omroep is meer en meer aan het vervagen, wordt meer en meer onduidelijk, wat uiteindelijk tot meer en meer discussiepunten zal leiden.

Ik wens dit debat vandaag niet te heropenen. In ons voorstel pleiten wij er echter voor, zoals wij vroeger altijd hebben gedaan, om terug te keren tot een duidelijke en meer afgeleide scheiding. De overheidsomroep moet dus via een dotatie worden gefinancierd terwijl de private commerciële omroep de handelsreclame krijgt. Wij moeten dus terugkeren tot de vroegere opvattingen ter zake.

Nieuw in het voorstel van decreet is de mogelijkheid om een schijf inzake

de financiering in te houden. Ik moet u eerlijk zeggen, collega Van Rompuy, dat ik uw idee niet zo slecht vind. Ik denk dat het één van de weinige mogelijkheden is om een stok achter de deur te houden, om een vorm van sanctie — hoewel ik het woord sanctie niet graag gebruik — te hebben, zodat het contract dat tussen de Executieve en de BRT wordt gesloten, contract dat ook door de Vlaamse Raad moet worden goedgekeurd, wordt gerespecteerd. Het is mijn overtuiging dat, als men via een meerjarenplanning een contract over verschillende jaren sluit en men niets concreets als stok achter de deur heeft dan enkel het zeer zware wapen van het niet goedkeuren van de begroting, men uiteindelijk niets heeft om naartoe te werken. Ik vind dit voorstel dus niet slecht.

Ik voeg hier wel aan toe dat ik graag zou hebben dat er nog verder wordt over gepraat. Dit idee werd door het Rekenhof gelanceerd. De afspraak was dat er nog eens zou worden over nagedacht.

Ik heb ook enkele vragen ter zake. Zo vraag ik mij onder meer af of deze bron van financiering wel kan, rekening houdend met het feit dat wij hier te maken hebben met een parastatale B. Die manier van financiering kan wanneer men werkt met het statuut sui generis zoals bijvoorbeeld de Zoo van Antwerpen. Ik stel mij dus vragen ter zake, ook rekening houdend met het feit dat de BRT een instelling is volgens de wet van 15 of 16 maart 1954. Het verschil tussen ons voorstel en het voorstel van de CVP-SP inzake financiering lijkt op het eerste gezicht niet zo groot te zijn. Het gaat alleen om een verschil in benaming; wij spreken van een beheerscontract, zij spreken van een meerjarenplan.

Het moet vooral de bedoeling zijn — en ook wij moeten ons voorstel nog verbeteren — de kwaliteit van de programma's te verhogen. Ik lees in dat verband artikel 17 : De instelling dient een meerjarenplan op te stellen. In dit plan worden de vooruitzichten inzake uitzendingen en de behoeften inzake personeel, infrastructuur en financiën geschetst en het programmabeleid toegelicht. Het

Denys

meerjarenplan wordt jaarlijks bijgestuurd. De vermelding behoeften inzake personeel, infrastructuur en financiën, vind ik onvoldoende. Immers, wie bepaalt die behoeften? Uiteraard zal het voorstel komen van de BRT zelf. Ik meen dat de behoeften moeten worden getoetst aan wat vandaag beschikbaar is op de markt voor die materie, zowel op het technische als het administratieve vlak. Er is inderdaad een hele evolutie geweest; er zijn veel toeleveringsbedrijven in die sector. Als wij willen bereiken dat de middelen die wij geven worden aangewend voor een verbetering van de inhoud van de programma's en voor meer creativiteit, dan moet dit voornemen in het decreet worden vermeld. Er moet kunnen worden nagegaan of de behoeften die de BRT opgeeft vergelijkbaar zijn met de kosten in de privé-sector. Dit moet een voorwaarde zijn, zoniet praten wij in het ijle. Het spreekt vanzelf dat wij ons moeten baseren op wat de BRT vooropstelt.

Nochtans is in de voorbije vijf jaar de BRT er niet in geslaagd op verschillende vragen te antwoorden. Vaak werd de vraag gesteld of de integrale kostprijs van de programma's kon worden opgegeven. Nooit heeft de instelling ons kunnen antwoorden. Het is allemaal zo door elkaar verweven. Ik ben niet bereid een meerjarenplan op te stellen als ik geen duidelijk inzicht heb in de afzonderlijke kostprijs en die dan kan vergelijken met de kostprijs in de privé-sector. Ik zeg niet dat alles door de privé-sector moet worden gedaan, maar er moet wel een trend zijn die ons moet toelaten met hetzelfde budget meer kwaliteit en betere programma's te krijgen. Deze waarborg moet naar ons gevoel in het artikel worden verwoord, dus in het decreet zelf worden vervat. Ik heb nog nooit iemand in de Vlaamse Raad horen zeggen dat de meermiddelen die wij geven moeten dienen om meer mensen aan te werven. Steeds worden pleidooien gehouden voor meer en betere programma's. Welnu, die waarborg is niet vervat in artikel 17. Wij zullen amendementen indienen om te

pogen die waarborg wel in het decreet te krijgen.

Zo kom ik tot het laatste punt: quid met de uitzendingen voor derden? Naar mijn gevoel vraagt de BRT terecht om meer uitzendmogelijkheden te krijgen voor eigen programma's. Vaak worden ze in hun prime time gehinderd door 112 à 120 uren per jaar die worden gereserveerd voor uitzendingen voor derden. Wij menen dat hieraan iets moet worden gedaan. Indien men zou kunnen komen tot duidelijke afspraken inzake een parlementair magazine, wekelijks, dan worden die andere uitzendingen overbodig. Indien in dit parlementair magazine alle fracties aan bod kunnen komen, dan menen wij dat de politieke uitzendingen voor derden overbodig worden. Dat moet kunnen.

Ik heb meer vragen wat betreft de ideologische en filosofische derden. Ik zie niet in hoe dat kan worden opgevangen. Inzake de zogenaamde SERV-derden, de sociaal-economische derden, zie ik niet in wat hun nut is en wat zij extra bijdragen aan het mediagebeuren. Heel wat thema's die worden behandeld in uitzendingen door derden kunnen mijns inziens ook aan bod komen in de gewone programmatie van de BRT. De uitzendingen door derden hebben bovendien lage kijkcijfers. Dit is een reden te meer om de zendtijd van de BRT met dergelijke uitzendingen niet al te zeer te belasten.

Ons eerste voorstel is de uitzendingen door derden af te schaffen. Dit radicaal voorstel zal ongetwijfeld op heel wat verzet stuiten. Een andere mogelijkheid is de uitzendingen door politieke derden af te schaffen en te vervangen door een politiek magazine. Indien er ook geen politiek magazine komt, moeten in elk geval de uitzendingen door de sociaal-economische derden worden afgeschaft en moeten de uitzendingen door filosofische en politieke derden beperkt worden tot één derde van de zendtijd die daaraan op het ogenblik wordt besteed. Dit zou reeds een stap zijn in de goede richting en de BRT meer mogelijkheden geven om interessante programma's uit te zenden op de prime time.

De heer E. Van Rompuy: Mijnheer Denys, sta me toe u even te onderbreken. Het zal de leden van de Vlaamse Raad ongetwijfeld interesseren dat de Werkgroep Media die wordt voorgezeten door de heer Nothomb vorige week een brief ontving van de BRT met de mededeling dat de rubriek Wetstraat, waarvoor Voorzitter Nothomb reeds herhaaldelijk heeft gepleit, opnieuw ad kalendas graecas verwezen is. Nochtans heeft de BRT herhaaldelijk beloofd dat deze rubriek er in januari of februari zou komen. In een uitzending over de Wetstraat zouden de verschillende meningen die in het Parlement aan bod komen, via de BRT tot uiting kunnen komen. Het probleem van de uitzendingen door derden zou aldus ook meer bespreekbaar worden omdat het precies de bedoeling is van deze uitzendingen de pluriformiteit van meningen naar voren te brengen. Ik vrees dat uw hoop om spoedig te kunnen beschikken over een politieke uitzending ijdel is, mijnheer Denys.

De heer A. Denys: Op gevaar af ervan te worden beschuldigd voor eigen winkel te spreken, moet ik toch zeggen dat ik dit zeer betreurenswaardig vind, vooral wanneer ik vaststel dat buitenlandse zenders uitvoerig aandacht besteden aan het Parlement. Het zou onze parlementaire democratie wellicht opkrikken indien ook de BRT daaraan wat meer aandacht zou besteden.

Dit voorval bewijst eens te meer, mijnheer Van Rompuy, dat de BRT de middelen waarover hij beschikt, beter moet aanwenden. Een parlementaire uitzending behoort niet tot de duurste uitzendingen. Wij stellen vast dat de sterke verhoging van de middelen blijkbaar niet heeft geleid tot betere programma's maar veeleer meer technische en bureaucratische omkadering tot gevolg heeft gehad. Als wij een contract afsluiten en middelen ter beschikking willen stellen voor een langere periode, moeten wij ook de zekerheid hebben dat die middelen goed worden besteed.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil over dit probleem geen zwart-wit beeld ophangen. Ik hoop dat wij een con-

Denys

sensus kunnen bereiken over de omroep van de Vlaamse Gemeenschap. Ik besluit dan ook met een ultieme oproep om bij de artikelsgewijze bespreking in de Commissie alsnog tot een eensgezinde houding te komen. Indien wij daarin niet slagen, zal dit voor de BRT een nieuwe gemiste kans betekenen. De BRT kan zich nochtans niet veel gemiste kansen meer veroorloven. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, vooraf wil ik aan de heer Van Rompuy zeggen dat ik applaudiseer voor alle mensen van goede wil.

Bij deze algemene bespreking is de verleiding groot te beginnen met een globaal overzicht van alle problemen van ons medialandschap. Dat zou ons de mogelijkheid geven de BRT precies in dat landschap te situeren, maar het zou ons te ver leiden. Daarom beperk ik mij tot een algemene evaluatie van de teksten die voorliggen en een korte historische schets van hoe wij tot het voorliggend nieuw statuut van de BRT gekomen zijn.

Het decreet van 28 december 1979 dat de werking van de BRT regelt, was nog niet oud toen al vanuit een bepaalde hoek problemen werden gesignaleerd. Er waren enorme discussies omtrent de nieuwdienst. Men verweet hem gebrek aan objectiviteit, partijpolitieke inmenging en manipulaties. Kortom, sedert het begin van de jaren tachtig was de BRT de inzet van politieke touwtrekkerij. In 1983, op ons verzoek, gaf de toenmalige Gemeenschapsminister van Cultuur, de heer Poma, de opdracht de BRT door te lichten. De resultaten van die doorlichting werden in de periode 1985-1987 medegedeeld aan de Commissie voor de Media. Er werd toen ook melding gemaakt van de implementatie die aan het rapport van audit consulting zou worden voorbehouden. Er kwamen hoorzittingen met de Raad van Bestuur van de BRT. Vanuit verschillende fracties werd een nieuw statuut voor de BRT voorgesteld.

Dan kwamen de verkiezingen eind 1987. Na die verkiezingen lagen de kaarten blijkbaar moeilijker. Ik herinner mij dat in de Commissie voor de Media collega Van Rompuy namens zijn fractie zei dat over het BRT-statuut voorlopig niet kon worden gepraat en dit ondanks herhaalde verzoeken van de heer Denys en mijzelf.

Vorig jaar kregen wij dan plots het mini-decreet. Het mini-decreet regelt onder meer de BRT-dotatie die op 51,5 ten honderd van het kijk-en luistergeld wordt gebracht. Het regelt ook de sponsoring, weliswaar door openbare instellingen, de co-producties, de co-financiering en de facilitaire bedrijven. Door dat mini-decreet werd handelsreclame en niet-commerciële reclame mogelijk op de radio. Het voerde eveneens een nieuwe benaming in voor de gemeenschapsomroep, zij het een volgens ons onangepaste.

Intussen was er ook sprake van een maxi BRT-decreet, maar dat komt blijkbaar niet uit de startblokken. Het blijft in werkgroepen hangen en op het ogenblik kan men daar niets meer over zeggen.

Intussen stelde de Raad van Bestuur van de BRT voor zichzelf een nieuw statuut op, dat uiteindelijk werd ingediend als het voorstel van decreet van de heren Chevalier en Van Rompuy.

Het advies van de Raad van State en van het Rekenhof ter zake was bijzonder ongunstig. Op een bepaald ogenblik kwam men in de Mediacommissie in het slop. Dan werd beslist een officiële werkgroep van vier mensen op te richten, één lid per partij, om aldus met ambtenaren, de Minister van Cultuur en mensen van het Rekenhof tot een oplossing te komen.

De heer Chevalier, de heer Van Rompuy, de heer Denys en ikzelf maakten deel uit van deze werkgroep. Na een eerste vruchtbare vergadering werden afspraken gemaakt voor een tweede vergadering, maar die is er uiteindelijk niet gekomen.

Nochtans zou dit een vrij beslissende vergadering zijn geweest vermits in

gemeenschappelijk akkoord de best mogelijke oplossingen moesten worden gevonden. Uiteindelijk werd op een berekende wijze deze zaak bij verrassing in de Commissie behandeld en het resultaat hiervan wordt nu in deze Openbare Vergadering besproken. Wij hebben gevraagd de tekst vooralsnog terug naar de Commissie te sturen, maar de meerderheid van deze Raad was het hiermee niet eens.

Mijnheer de Voorzitter, wat opvalt in deze historiek is de onmacht van de Vlaamse Executieve om zelf een tekst naar voren te brengen. De Executieve ontbreekt hier manifest als normale eerste wetgever. Ik betreur dat en meen dat dit tekortschieten van de Executieve mede aanleiding heeft gegeven tot de huidige moeilijkheden.

Vervolgens kom ik nu tot de eigenlijke evaluatie van het nieuwe statuut van de Vlaamse Omroep. Onze hoofdbekommernis is een grotere autonomie voor de Vlaamse omroep, teneinde de toenemende buitenlandse uitdagingen in het medialandschap aan te kunnen. Wij moeten de gemeenschapsomroep als instrument bij uitstek van onze culturele identiteit veilig stellen en hem als instrument van cultuurverheffing betere mogelijkheden geven om de concurrentie van de pretzender VTM op te vangen. Kortom, wij moeten beletten dat wij verder afglijden naar de situatie BRT-VTM, partners in amusement.

Deze opstelling vereist een aantal stellingnames waarvan wij de weerslag in het nieuwe statuut van de Vlaamse omroep moeten terug vinden.

Ik zal enkele punten aanhalen die daarvoor noodzakelijk zijn. Punt één : de opdracht van de Vlaamse Omroep moet worden geherdefinieerd, waarbij in verband met zijn culturele dimensie uiteraard aandacht moet worden besteed aan een correcte Vlaamse benaming voor deze instelling. Tevens moeten zijn specifieke opdrachten duidelijk worden omschreven.

De heer Denys heeft reeds gewezen

De Beul

op het probleem van de nieuwsdienst wat betreft een politieke rubriek Wetstraat, een soort Den Haag Vandaag, waar we nog steeds niet aan toe zijn. Wij moeten ons ook uitspreken over de antithese kwaliteit-kijkcijfers. In de tekst van het voorliggend decreet vinden wij daarvan niets terug. De opdracht die is ingeschreven is een afgezwakte versie van wat in het verouderde BRT-decreet van 1979 was opgenomen. De ingeschreven benaming is niet alleen strijdig met de wetten op de staatshervorming, maar bovendien een flagrante miskennis van onze culturele autonomie.

Ten tweede, de beoogde ruimere autonomie vereist — dit is voor de hand liggend — een stuk vernieuwing van het management. Ik denk hier onder meer aan het inbouwen van de mogelijkheid om managers van buitenaf bij de werking te betrekken, en waarom niet aan het toedelen van een deel managementverantwoordelijkheid aan de leden van de vaste commissie. Ook op dit vlak blijft men in de huidige tekst van het decreet de veilige paden bewandelen van het BRT-decreet van 1979.

Ten derde, in dit decreet worden geen maatregelen ingebouwd die getuigen van een toegenomen bekommernis om de kwaliteit van de programma's te stimuleren of te waarborgen. Dit is evenmin het geval in het nu nog vigerende BRT-decreet. De voorziene adviesraad van kijkers en luisteraars, door het Cultuurpact-decreet verplicht, die daarbij een zeer belangrijke rol zou kunnen spelen, wordt gewoonweg letterlijk overgenomen uit het BRT-decreet dat thans nog van kracht is, duidelijk met de bedoeling dat er, zoals in het verleden, ook nu niets van in huis zou komen.

Ten vierde, de ingeschreven meerjarenplanning is zo vaag omschreven dat ook de Raad van State niet kan inschatten wat de werkelijke draagwijdte ervan is. De memorie van toelichting, noch het verslag brengen ter zake klaarheid. Men kan nergens uit opmaken over welke termijn — de korte, half-lange of lange — het gaat.

Wat moet precies de inhoud en de draagwijdte zijn van deze planning? Dat is in het decreet bijzonder vaag en summier omschreven.

Ten vijfde, de grotere autonomie vergt zeer duidelijk een flexibel personeelsbeleid: de mogelijkheid om een gediversifieerd kader van vaste personeelsleden en contractuelen te creëren en om bovendien beroep te kunnen doen op tal van gelegenhedenmedewerkers. In de decreet-tekst die thans voorligt wordt daartoe een onhandige poging ondernomen. Het resultaat ervan staat evenwel haaks op de bestaande wetgeving inzake de staatshervorming en in het bijzonder op de gewone wet van 20 januari 1990 betreffende het personeel van de overheidsbesturen en van sommige Instellingen van Openbaar Nut, de zogenaamde wet enig statuut. Bovendien wordt hierbij weinig of geen aandacht besteed aan het gelijkheidsbeginsel, terwijl het voor iedereen duidelijk is dat in de huidige grondwettelijke constellatie het gelijkheidsbeginsel, ingeschreven in de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet, door het Arbitragehof kan worden getoetst op rechtstreekse vraag van de betrokkene en bij wijze van beslechting van een prejudicieel geschil.

Ten zesde, grotere autonomie vereist grotere financiële zekerheid, wat uit de voorliggende tekst zeker niet blijkt. Niet alleen wordt de dotatie van 51,5 ten honderd van het toegewezen kijk- en luistergeld, bepaald in het mini-BRT-decreet van 13 juni 1990 — dat is toch nog maar een half jaar geleden —, opgesplitst in een dotatie van 49,5 ten honderd en een dubieuze werkingstoelage van 2,5 ten honderd, daarbij ten onrechte referend naar het niet van toepassing zijnde artikel 11 van het Cultuurpact-decreet, maar bovendien worden de dotatiemogelijkheden in het voormelde mini-decreet drastisch ingekrompen. De vigerende regeling van het mini-decreet zegt het volgende nopens de financiering: De jaarlijkse dotatie aan het instituut ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap wordt vastgesteld op 51,5 ten honderd van het aan de Vlaamse Gemeenschap toegewezen gedeelte van het kijk- en luistergeld, bedoeld in artikel 37, paragraaf 1, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 be-

treffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten. De Vlaamse Executieve bepaalt het tijdstip en de wijze waarop de dotatie wordt bepaald. En verder: De Vlaamse Executieve evalueert vóór einde 1992 het percentage zoals bepaald in paragraaf 2, in het licht van eventueel gewijzigde omstandigheden. De Vlaamse Executieve kan, de Vlaamse Mediaraad gehoord, het percentage aanpassen waarbij het percentage zoals bepaald in paragraaf 2, namelijk 51,5 ten honderd, het minimum blijft.

In het huidige mini-decreet is de garantie ingeschreven dat 51,5 ten honderd het minimum is en is de mogelijkheid opengelaten voor de Vlaamse Executieve, wanneer zij het nodig oordeelt en na het advies van de Vlaamse Mediaraad te hebben ingewonnen, dit percentage op te drijven. Verminderen kan zij niet, maar opdrijven wel. Wanneer men nu de vergelijkende bepaling in het voorstel van decreet van de heren Chevalier en Van Rompuy er naast legt, bemerken we duidelijk een brutale blokkering van de dotatie van de BRT.

De Voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy: Mijnheer De Beul, ik zal straks uitvoeriger antwoorden, maar hier bent u fout. De dotatie is vastgesteld op 49,5 ten honderd en er kan minimum 2 ten honderd als jaarlijkse facultatieve toelage worden toegekend. Het kan ook een hoger percentage zijn. Het minimum is 49,5 ten honderd, en als men een facultatieve toelage geeft moet het minimum 2 ten honderd zijn. Niets sluit uit, als in de komende jaren op basis van het meerjarenplan en van de financiële behoeften voor de taakvervulling zou blijken dat een hogere toelage nodig is, dit percentage van 2 ten honderd naar 3, 4 of 5 ten honderd op te drijven. Dát zegt de tekst.

Ik zie niet in waaraan wij afbreuk doen. Wij komen alleen tegemoet aan de Raad van State die ons meedeelde dat de 51,5 ten honderd een subjectief recht is dat door de BRT voor de rechtbank kan worden afgedwongen. In dat geval is er geen enkele financiële sanctie meer op het

Van Rompuy

niet-naleven van het meerjarenplan. Dit is een suggestie van de vertegenwoordiger van het Rekenhof. Hij zegt — u kan het verslag lezen van deze vergadering — dat dit een interessante techniek is om daaraan tegevoet te komen. Niets sluit uit dat in de komende jaren de minimum 2 ten honderd hoger zal zijn. Ik begrijp niet waar u haalt dat hier afbreuk zou zijn gedaan aan vroegere verplichtingen, zij het natuurlijk dat er een zekere sanctiemogelijkheid is voorzien. Daartoe waren we evenwel verplicht door de Raad van State omdat een instelling met publieke gelden moet kunnen gecontroleerd worden door de Vlaamse Raad. Het afzetten van de beheerders is zo'n ultieme sanctie dat er een tussenstap moet zijn en dat is de bedoeling van de nieuwe techniek. Ik ga daar straks nog dieper op in.

De Voorzitter : De heer de Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul : Collega Van Rompuy, ik wil de discussie over artikel 17 niet volledig voeren. Het is duidelijk dat de formule die thans in het mini-BRT-decreet is ingeschreven heel soepel is en grote mogelijkheden biedt, daar waar de formule die in het huidige artikel 17 is bepaald niet dezelfde mogelijkheden biedt.

De 49,5 ten honderd is een zekerheid, daaraan valt niet te tornen. De 2 ten honderd kan eventueel meer bedragen, maar in dat geval zet u zichzelf vast. Zij kan enkel worden verantwoord op grond van werkelijk gepresteerde activiteiten. Wat betekent dat ? Hoe schat u dat in ? Hoe regelt u dat ? Wij zullen dat probleem straks behandelen.

In heb geprobeerd een andere oplossing te vinden die weliswaar in dezelfde filosofie ligt waarbij de dotatie wordt vastgesteld, maar waarbij tegelijkertijd een zekere soepelheid wordt ingebouwd, derwijze dat naar aanleiding van bepaalde vaststellingen in meer of in min kan worden gewerkt.

Als u dit systeem wil volhouden zal

u best uw tekst aanpassen en aanvullen of u zal ermee in de grootste moeilijkheden komen. Het is niet dat wij fundamenteel van opvatting verschillen. Het is de vraag welke techniek moet worden toegepast om de doelstelling, die wij meer dan waarschijnlijk gemeenschappelijk hebben, in de realiteit om te zetten. Ik stel vast dat deze vorm van financiering, deze dotatie en de percentages die er worden opgeplakt, te klein is om de BRT voldoende slagkracht te geven om de uitdagingen in het medialandschap aan te kunnen.

Mijn conclusie is zeer duidelijk. De beoogde doelstellingen om een volwaardig nieuw en adequaat statuut voor de Vlaamse omroep te maken zijn door het voorliggend decreet niet of niet voldoende vervuld. Wij hebben dan ook een reeks amendementen ingediend om in de mate van het mogelijke nog te trachten de teksten enigszins in de goede richting bij te sturen en om te trachten enkele flagrant misstanden en tekortkomingen erin te verhelpen. Wij beweren daarbij niet dat onze visie de enige juiste zou zijn. Voor bepaalde problemen hebben ook wij geen directe adequate en totaal werkbare oplossing. In feite had er gezamenlijk nog heel wat studiewerk in de werkgroep en in de Commissie moeten worden verricht om tot een afgeronde tekst te kunnen komen.

De Commissievoorzitter en hoofdindieners van het decreet heeft zulks onmogelijk gemaakt. Wij betreuren deze kortzichtigheid, evenals de kortzichtigheid van de Raad om ons voorstel, namelijk de tekst terug naar de Commissie te verwijzen, te verwerpen. Wij hopen echter tijdens de artikelswijze bespreking nog een aantal zaken te kunnen rechtzetten. Wij hopen eveneens dat de Vlaamse Omroep niet zal worden opgezadeld met een statuut waarmee hij in de grootste moeilijkheden kan komen.

Wat mij in deze geschiedenis het meest stoort is de lamentabele houding van de Vlaamse Executieve die, ondanks de leuze van de Voorzitter, wat we zelf doen, doen we beter, niet eens in staat is gebleken zelf een ontwerp van decreet betreffende de

Vlaamse Omroep in de Raad in te dienen.

Indien nu niet-werkbare teksten in de Raad worden aangenomen, dan is de Executieve daarvoor medeverantwoordelijk. Dit is een blaam die haar nog lang zal kunnen heugen, maar ons geenszins verheugt. (**Applaus bij VU en PVV**)

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, volgens de Groenen moet de overheid inzake mediabeleid de culturele verscheidenheid aan bod laten komen. Wij zeggen dit ook vanuit onze ecologische achtergrond. Inderdaad, in de natuur, in een natuurbos bijvoorbeeld, heerst er altijd een enorme verscheidenheid aan planten en dieren.

Welnu, die verscheidenheid zorgt voor sterkte, voor draagkracht, want monocultuur, zoals in de landbouw, leidt tot zwakke en zieke planten. Daarom moet zaad voor graan, voor groenten, bestemd voor menselijke consumptie, geregeld genetisch worden verrijkt door materiaal van wilde planten.

Wat voor de natuur, voor het plantenrijk geldt, geldt ook voor de mensenmaatschappij. Er moet verscheidenheid zijn ; deze verscheidenheid kan door de media worden aangebracht ; de overheid moet die verscheidenheid via de media stimuleren.

Voor de Groenen is bijgevolg de belangrijkste vraag of het voorliggend voorstel van decreet daartoe al dan niet een bijdrage zal leveren.

Vooreerst wil dit decreet volgens de indieners de bureaucratisering van de BRT verhelpen. Dit is immers één van de grote kwalen van dit instituut ; iedereen is het er trouwens over eens dat deze kwaal elke creativiteit doodt. Dit zal ook wel een gedeelte van de analyse zijn, onder meer door een Brits onderzoeksinstituut, maar ook het gezond verstand zegt dit.

Dit wil helemaal niet zeggen dat de

Van Dienderen

BRT van talent zou verstoken zijn, integendeel. Inderdaad, de BRT zet een dure selectieprocedure op touw en geeft nadien de geselecteerden een degelijke opleiding. Toch moet de BRT vaststellen dat VTM de aldus geselecteerde en opgeleide talenten wegkoopt. Dit is een indirect bewijs van de kwaliteit van het BRT-personeel. Het BRT-personeel wordt echter door de bureaucrativering in zijn creativiteit afgeremd.

Mijn vraag is of het voorliggend voorstel van decreet een einde aan de bureaucrativering zal maken.

Misschien, want dit voorstel wil de BRT toelaten op een meer autonome manier zijn personeel aan te werven en te behandelen. De bedoeling is in ieder geval iets te doen aan de bureaucrativering en dat vinden de Groenen positief. Dat kan heilzaam zijn.

Daarmee wordt echter niet ingegaan tegen een andere grote kwaal van de openbare omroep, met name de politisering. Volgens de heer Burgelman, specialist inzake de BRT aan de Vrije Universiteit te Brussel, kan de politisering ter zake worden vergeleken met een kanker. Ik citeer : De kanker van de politisering, niet alleen bij de Raad van Bestuur maar ook bij de personeelsleden, wordt vaak verantwoord door de verwijzing naar het Cultuurpact van 1973, dat terecht waarborgen wil geven voor alle ideologische en filosofische strekkingen in Vlaanderen die op de openbare omroep zouden moeten aan bod komen. Dit wordt echter vertaald in een politieke verdeelsleutel en volgens mij zal het huidig voorstel daar niets aan veranderen. De twee mediaspecialisten Jan Servaes en Louis Heinsman beoordelen de situatie in een artikel in Ons Erfdeel als volgt : Maar in de praktijk merkt men dat de aan de macht zijnde coalitie waarbij de CVP steeds één van de bepalende partners is geweest, het laken naar haar kant poogt te trekken, dit zowel op structureel — bijvoorbeeld de benoemingspolitiek — als inhoudelijk terrein — bijvoorbeeld de objectiviteitsdiscussie. De zogenaamde culturele pluri-formiteit wordt voornamelijk in par-

tijpolitieke en traditionele cultuuropvattingen vertaald. Dit verserkt de visie van Professor Burgelman.

Dit decreet voorziet in de samenstelling van de Raad van Bestuur en ook dat zal gebeuren door de Vlaamse Executieve. De Raad van Bestuur die door de Vlaamse Executieve is aangewezen mag echter zijn voorzitter niet zelf kiezen ; de Vlaamse Executieve zal daartoe zelf overgaan, wat ook het geval is in andere instellingen opgericht door de Vlaamse Raad. Op die wijze wordt de huidige politisering ook voor de toekomst verder ingebouwd waardoor het personeel blijvend zal worden gekortwiekend en de programma's aan creativiteit zullen moeten inboeten.

In één van zijn amendementen trachtte collega De Beul hieraan te verhelpen door expliciet te vermelden dat kandidaten voor de Raad van Bestuur vertrouwd en zelfs experts moeten zijn wat de media betreft, meer bepaald de audiovisuele media. Dat is een goede poging die wij hoe dan ook zullen steunen.

Indien men die twee elementen combineert , enerzijds de versoepeling van het personeelsstatuut — wat het ontwerp concreet zal realiseren — en anderzijds de politisering — die door het ontwerp alleen zal worden bestendigd — dan zal er nog een gevaarlijker situatie worden gecreëerd. Inderdaad, de politiek benoemde leden van de Raad van Bestuur zullen een veel grotere invloed kunnen uitoefenen op de personeelsleden vermits zij nu geen vast statuut meer zullen hebben waardoor zij voordien een zekere onafhankelijkheid hadden tegenover de gepolitiseerde BRT-hiërarchie en tegenover de gepolitiseerde Raad van Bestuur. Ondanks de goede bedoelingen van de indieners wordt het probleem van de politisering niet opgelost en worden de programmamakers niet uit hun keurslijf gehaald.

Wij zijn van oordeel dat om de diversiteit te kunnen ontwikkelen, de BRT behoorlijk moet worden gefinancierd. Wij constateren dat ook in het advies uitgebracht op dit voorstel de Mediaraad consequent blijft met

zijn vorige voorstellen en blijft pleiten voor een 75 ten honderd overdracht van het kijk- en luistergeld, waardoor de openbare omroep meer middelen ter beschikking zou krijgen. Dezelfde Mediaraad heeft immers uit een vergelijkende studie van alle openbare omroepen uit West-Europa moeten concluderen dat de BRT, alle liberale opmerkingen ten spijt, de goedkoopste is van ons continent.

De heer A. Denys : Mijnheer Van Dienderen, mag ik u doen opmerken dat VTM met de helft werkt van het budget van de BRT.

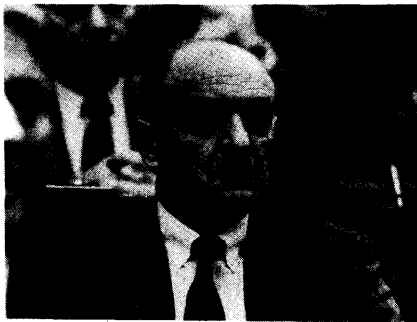
De heer H. Van Dienderen : Dat weet ik, maar we kunnen de kwaliteit van de ene zender niet vergelijken met de andere.

Mijnheer Denys, u heeft gezegd dat VTM op veilig speelt, dat die omroep de begane paden betreedt, dat hij de trends volgt, dat er nauwelijks creativiteit aan bod komt langs deze zender omdat hij zo afhankelijk is van zijn kijkcijfers en van zijn reclame-inkomsten.

De heer A. Denys : Mijnheer Van Dienderen, ik wil nog even reageren op uw uitlating dat de BRT de goedkoopste omroep is van het continent. Technisch kan worden aangetoond dat men veel goedkoper programma's kan maken. Ik discussieer niet over de kwaliteit. Ik heb duidelijk gezegd dat van de BRT een andere rol wordt verwacht. Zij moeten trendzetters worden en dat kost meer.

De heer A. De Beul : Mag ik er ook iets aan toevoegen ? De heer Denys zegt dat VTM werkt met de helft van het budget van de BRT. Men moet ook het aantal uitzendingen vergelijken. De BRT bespeelt twee netten en heeft bovendien vier radionetten.

Hij moet ook de vergelijking maken tussen het aantal buitenlandse aangekochte programma's bij BRT en VTM. Hij zal merken dat er een economische wetmatigheid is. Als men programma's uit de Angelsaksische landen aankoopt zoals Amerika, Engeland en Australië, kan men die programma's goedkoop krijgen. Als men zelf programma's maakt —

Senator A. De Beul (VU), Onder-voorzitter van de Vlaamse Raad, vroeg bij motie van orde het voorstel van decreet op het statuut van de BRT voor tweede lezing terug naar Commissie te verwijzen. Het voorstel werd bij zitten en opstaan niet aangenomen

vooral drama — kosten die bijzonder duur.

Ik weet wel dat VTM op dat vlak ook een inspanning wil doen. De vraag is echter hoeveel winst de beheerders van VTM willen derven om die eigen dramaprodukties mogelijk te maken. De toekomst zal ons leren waar wij aan toe zijn.

De heer A. Denys : Ik wil VTM niet ophemelen, maar het is duidelijk dat naar mijn gevoelen, tot veler verrassing wellicht, VTM meer Nederlandstalige en Vlaamse produkties programmeert dan iedereen oorspronkelijk had verwacht.

Mijnheer De Beul, uw opmerking met betrekking tot het aantrekken van buitenlandse goedkope programma's, vind ik een zwak argument. U heeft wel gelijk dat men moet vergelijken wat vergelijkbaar is. Als wij een beheerscontract maken voor de BRT, dat een financiering op lange termijn inhoudt, moet het element van vergelijkbaarheid met de privé-

sector een onderdeel vormen.

De heer H. Van Dienderen : De eigen Vlaamse produkties hebben de karakteristieken die u hebt vermeld, mijnheer Denys, namelijk dat zij de begane paden bewandelen en dat zij niet vernieuwend zijn, precies omdat men zoveel mogelijk kijkers wil aantrekken. Als dusdanig draagt men met de eigen programma's sterk bij tot wat men de vergrijzing van het medialandschap zou kunnen noemen.

Ik ben het eens met de heer De Beul die zegt dat de BRT een veel ruimere opdracht heeft en uiteraard dus ook meer middelen nodig heeft om die opdracht te vervullen.

De heer A. Denys : Ik heb duidelijk gezegd dat wij bereid zijn meer te geven aan de BRT dan de kostprijs van VTM omdat er een andere opdracht is. Ik heb eraan toegevoegd dat wat wij meer willen geven, niet mag worden gebruikt om een duurdere kostprijs te betalen voor de technische en administratieve omkadering. Wat wij meer willen geven, moet worden gebruikt om betere en meer programma's te maken die inhoudelijk ook beter zijn. Daarvoor willen wij inderdaad meer geven.

De heer H. Van Dienderen : Daarover kunnen wij het eens zijn in die zin dat de supplementen van de Vlaamse Raad aan de BRT uitsluitend de programma's zelf en hun kwaliteit ten goede moeten komen. Het is mijn indruk dat de verhogingen die gerealiseerd zijn de jongste twee jaar daartoe slechts marginaal gediend hebben. Dat betreuren wij samen met u.

Wat wij ook betreuren is dat de BRT via publiciteit op de radio meer inkomsten wil verwerven. Hiertegen hebben mensen van het instituut, zowel uit de hiërarchie als uit de groep van programmamakers, zich verzet.

Er is ook een kwaal van de sponsoring, wat ook door dit voorstel van decreet bevestigd wordt. Ik hoor dat men werkelijk op jacht gaat naar kabinetten, buitenlandse ambassades en bedrijven om reizen betaald te krijgen om op die manier aan informatieverwerving te kunnen doen.

Soms krijgen we via de BRT informatie over bepaalde landen alleen omdat een Vlaams bedrijf er een filiaal heeft dat graag de naam van het bedrijf op de Vlaamse beeldbuis ziet verschijnen.

De heer E. Van Rompuy : En dan ?

De heer H. Van Dienderen : Niet de journalistieke criteria, maar wel het al dan niet krijgen van geld om een bepaald project te realiseren bepaalt wat er in de TV-programma's wordt verwerkt.

Bepaalde Ministers besteden een groot gedeelte van hun budget aan het meenemen van journalisten op reis, hierdoor zijn ze er zeker van dat zij meer in de BRT aan bod zullen komen dan degenen die het niet doen. Dit is evenwel een nefast fenomeen dat de onpartijdigheid van de omroep en van de nieuwsvoorziening in het bijzonder bemoeilijkt. Om die reden zijn wij voorstander om de inkomsten via sponsoring voor de BRT te schappen.

Bovendien willen wij de regeringsmededelingen op de BRT laten schrappen. Op een meer en meer geraffineerde manier wordt immers aan verkiezingspropaganda gedaan bij een regeringsmededeling. Men kan evenwel niet beweren dat de BRT-radio en TV onvoldoende aandacht zouden schenken aan de beleidsbeslissingen van de regeringsleden. Integendeel, via kritische interviews krijgen zij ruim de tijd om hun beslissingen, die vaak voor kijkers en luisteraars belangrijk zijn, uitvoerig toe te lichten. Door al te vaak regeringsmededelingen op de BRT uit te zenden jaagt men evenwel een aantal kijkers en luisteraars naar VTM, dat geen handen spandiensten aan regeringsleden moet leveren.

Volgens AGALEV moeten de partijpolitieke derden niet aanwezig zijn op de BRT-radio of televisie. De nieuwsdienst moet echter meer middelen krijgen om haar algemene taak te vervullen. Wij zijn ook voorstander van een parlementaire rubriek waarin de debatten van de Vlaamse Raad en van het nationale Parlement ruimer aan bod komen. De BRT besteedt heel wat aandacht aan de be-

Van Dienderen

slissingen van de uitvoerende macht omdat zij vaak implicaties hebben voor de kijker en luisteraar. Het politieke debat, dat vaak voorbereiding is voor toekomstige beslissingen, krijgt echter minder aandacht.

Volgens mij is de BRT de meest geëigende instelling om deze informatie naar voren te brengen. De BRT is niet alleen onpartijdiger, maar ook deskundiger om het maatschappelijk debat op een interessante manier te brengen dan de partijpolitieke derden. Wij zijn het dan ook eens met de heer Denys om de partijpolitieke derden te schrappen. Daartegen vinden wij de levensbeschouwelijke en culturele derden heel interessant. Maar organisaties die minder tot het maatschappelijk establishment behoren, zoals de Bond Beter Leefmilieu, moeten meer kansen krijgen in het kader van de niet-partijpolitieke derden.

De heer A. Denys : Mijnheer Van Dienderen, ofwel worden ze afgeschaft ofwel blijven ze, maar een tussenweg is er niet. De problematiek van het leefmilieu komt meer dan voldoende aan bod in de journaals en moet geen extra tribune krijgen.

De heer H. Van Dienderen : Daarover kan worden gediscussieerd. Wanneer blijkt dat deze organisaties voldoende via de normale kanalen aan bod komen, vooral dan via nieuwsduiding, kunnen dergelijke programma's misschien achterwege blijven. Toch lijkt het mij interessant — en andere openbare omroepen werken ook met die formule — dat technische deskundigheid ter beschikking zou worden gesteld aan maatschappelijk relevante groepen teneinde hun kijk op bepaalde maatschappelijke problemen te geven. Bijvoorbeeld kunnen cameraploegen of radiotechnici ter beschikking worden gesteld. Voor maatschappelijk en levensbeschouwelijke groepen kan dit een interessante formule zijn.

De heer A. Denys : U sprak daarnet over het leefmilieu.

De heer H. Van Dienderen : Bij wijze van voorbeeld.

De heer A. Denys : U heeft wel dit voorbeeld gekozen. Welnu, er is geen enkel journaal van BRT of VTM waarin tenminste niet één leefmilieuthema aan bod komt.

De heer H. Van Dienderen : Dit is normaal aangezien er zeer veel problemen bestaan op het gebied van leefmilieu en voor de doorsnee kijker en luisteraar is het belangrijk hiervan op de hoogte te worden gebracht. Dit ligt niet aan de organisaties maar wel aan de verspillingseconomie die vele problemen veroorzaakt.

De heer A. Denys : Wanneer bijvoorbeeld een bedrijf uitbreidt, komt dit zelden of nooit ter sprake.

De heer H. Van Dienderen : Belangrijke investeringen van binnen- of buitenlandse groepen komen wel aan bod, zeker wanneer zij werkgelegenheid scheppen. Werkgelegenheid heeft voor de kijker en luisteraar onmiddellijk belang, meer dan investeringen uitsluitend voor machines.

De heer A. Denys : Wanneer een bedrijf wordt gesloten, komt zulks in het nieuws, maar uitbreidingen halen zelden de actualiteit.

De heer H. Van Dienderen : Het zou misschien interessant zijn hierover een wetenschappelijke studie te maken. Vanuit het volgen van de uitzendingen kan ik zeggen dat dit soort economisch nieuws ook geregeld aan bod komt.

Mijnheer de Voorzitter, in de loop van het debat zal ik een aantal amendementen indienen. Wij zullen ook sommige amendementen van collega De Beul steunen, onder meer het amendement dat ertoe strekt de politisering aan banden te leggen; ook het amendement waarbij wordt getracht de bemoeienissen van de Vlaamse Executieve te beperken en het amendement betreffende de adviesraad van kijkers en luisteraars, die zoals hijzelf heeft gezegd, door het Cultuurpact is opgelegd. Het amendement inzake de geschillenraad is ook belangrijk. Al deze amendementen zouden het voorstel in belangrijke mate verbeteren. Zij kunnen dan ook op Groene steun rekenen. In onze amendementen zullen

wij de schrapping van de reclame en van de sponsoring als inkomsten voorzien, de schrapping van de regeringsmededelingen en van de partijpolitieke derden.

Mijnheer de Voorzitter, ik eindig met enkele algemene beschouwingen.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, mag ik collega Van Dienderen even onderbreken? Wat het schrappen van de politieke en filosofische derden betreft . . .

De heer H. Van Dienderen : Neen, ik heb gezegd de partijpolitieke derden. In de discussie met de heer Denys heb ik daarstraks gezegd dat wij de levensbeschouwelijke derden willen behouden, ook omdat zij zelf daarop sterk aandringen.

De heer A. De Beul : Ik moet er u dan toch op wijzen dat wij dat in de huidige stand van de wetgeving niet kunnen doen. U moet het Cultuurpactdecreet lezen. U weet dat de Cultuurpactwet bestaat en dat wij die wet niet eenzijdig via een decreet kunnen wijzigen. Of wij dat nu graag hebben of niet maar in hoofdstuk VIII werd, onder de waarborgen betreffende het gebruik van de communicatiemiddelen, in artikel 18 de verplichting ingeschreven, ik citeer : Elke ideologische of filosofische strekking vertegenwoordigd in een Cultuurraad — nu de Vlaamse Raad — moet toegang hebben tot de middelen voor meningsuiting en meningsuitdrukking, die afhangen van de overheden in de betrokken Gemeenschappen. Wij kunnen dus zelf de ideologische en de politieke afspiegeling gewoonweg niet schrappen.

De heer H. Van Dienderen : In die tekst worden de partijpolitieke organisaties niet bij name genoemd. Niet jurist zijnde denk ik toch dat elke nieuwe wet een vorige wet mag wijzigen. Dat gebeurt toch regelmatig, maar men moet het dan ook expliciet doen.

De heer A. De Beul : Ik wijs u ter zake op een bijzonder fenomeen in onze wetgeving. Normaal gesproken kunnen wij ieder decreet, dat wij in het verleden hebben gestemd, wijzigen. Daarbij moeten wij natuurlijk

De Beul

bepaalde zaken in acht nemen, maar het is mogelijk.

Hier hebben wij echter te maken met de Cultuurpactwet, die én bij ons én in de Franse Gemeenschap letterlijk werd overgenomen. Op die Cultuurpactwet berust bijvoorbeeld het bestaan van de vaste nationale Cultuurpactcommissie, enzovoort. Wij kunnen de tekst van de Cultuurpactwet evenwel niet eenzijdig wijzigen door ons decreet aan te passen. Dat is een bijzonder moeilijke situatie, aangezien, in geval men dat toch wil doen, in het nationale Parlement eerst de Cultuurpactwet dient te worden gewijzigd en dan worden de twee Gemeenschappen geacht ieder hun tekst daaraan aan te passen.

De heer H. Van Dienderen : In dat geval kan ik enkel zeggen dat zij, die deze staatsvorming hebben ontwikkeld, er een bijzonder moeilijke zaak van hebben gemaakt, iets dat moeilijk door een democratisch debat en via democratische beslissingen in een Parlement kan worden gewijzigd, aangezien het ene Parlement naar het andere wordt verwezen.

De heer A. De Beul : Collega Van Dienderen, u moet goed oppassen met wat u daar zegt. Immers, door deze constructie is het Cultuurpactdecreet — en uiteraard de Cultuurpactwet — een enorme waarborg. Bepaalde partijen in het Noorden of in het Zuiden van het land zouden, in het andere geval, het Cultuurpactdecreet wel eens gemakkelijk naar hun hand kunnen zetten. Wees op dat punt dus voorzichtig.

De heer H. Van Dienderen : Dat is een interessante overweging.

Geachte collega's, er zijn twee strategieën om mediaprogramma's te maken. Ofwel zal men zich vanuit de openbare omroep toespitsen op informatievoorziening en cultuur, waarbij men de amusementssector zal afstoten. Die strategische visie wordt dikwijls samengevat in het Engelse adagium *Some of the people, all of the time*, dus al de uitzendtijd wordt gereserveerd voor de intellectuele heppy few. Er bestaat evenwel ook een andere strategie voor het programmatorisch beleid van een openbare omroep, waarbij kwaliteit en niet winst voorop staat, die inspeelt op het Engelse adagium *all of the people, some of the time*. Men richt zich dan afwisselend tot verschillende groepen in de maatschappij, ook de minderheden, maar telkens tot wisselende minderheden. Op die manier komt men tot een pluriforme programmering. Deze strategie houdt ook volop rekening met de technische mogelijkheden in ons veel bekabelde land. Immers, wij kunnen van het ene programma naar het andere zappen. Kijkers die informatie wensen, cultuurfreaks of sport- of film liefhebbers, kunnen dan telkens van het ene informatie-, cultuur-, sport- of filmprogramma naar het andere overschakelen. Welnu, ons inziens moet de openbare omroep deze strategie volgen.

Daarbij moet men zich niet beperken tot de indeling van programma's volgens klassieke categorieën, namelijk cultuur, informatie, educatie, maar daarentegen streven naar integratie van de verschillende elementen. Daarmee zou de openbare omroep inderdaad trendzettend worden en hij zou door een dergelijk programma-aanbod bewijzen dat cultuur niet per sé saai moet zijn of dat ontspan-

ning niet noodzakelijk herleid moet worden naar platvloers dijengeklets.

Een pluriform gerichte programmering moet door dit decreet worden waargemaakt. De Groenen betwijfelen echter zeer sterk of het thans besproken voorstel van de heren Van Rompuy en Chevalier daartoe een instrument zal zijn en zal bijdragen tot de culturele verscheidenheid in Vlaanderen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Dames en heren, ik stel voor om onze werkzaamheden hier te onderbreken.

Wij hervatten de algemene bespreking om 14 uur, beginnende met de uiteenzetting van de heer Verreycken, gevolgd door de uiteenzettingen van de indieners van het voorstel, de heren Van Rompuy en Chevalier.

De vergadering is gesloten.

- De vergadering wordt gesloten om 12.30 uur.